

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

GLAVA PRIČE RATOVANJA BEDRA

priče ratovanja Bedra (tj. borbe, vojne na Bedru) i govora Allaha, uzvišen je: "I zaista već je pomogao vas Allah u (na) Bedru, a vi ste poniženi (omalovaženi bili u očima bezvjernika), pa čuvajte se Allaha, možda vi (da) budete zahvalni. Pošto govoriš vjernicima: Zar neće biti dosta vama da pomogne vas vaš Gospod sa tri hiljade od (određenih) anđela spuštajući (se oni). Nego (da), ako se (vi) strpíte, i čuvate se i dođu vam od ovoga njihovog maha (i ako vam dođu sada odmah, iznenada), pomoći će vas vaš Gospod sa pet hiljada od (određenih, tj. posebnih) anđela ujednačavajući (se oni; ili: imajući oni jednake znakove, oznake -sima). A nije učinio njega (to pomognuće, pomaganje) Allah (ni zbog čega drugoga) osim (kao) veselje (veselu vijest) vama i zato (da) se smire vaša srca s njime (s time, zbog toga), a nije (ta) pomoć (ni od koga drugoga) osim od (onoga što je) kod Allaha moćnoga, mudroga. Zato (da) odsiječe (jednu) stranu (skupinu) od (onih) koji su bezvjernici (poslao je anđele), ili (da) ponizi (porazi) njih (bezvjernike) pa (da) se vrate bivši (oni) izjalovljene nade."

A rekao je Vahšija: Ubio je Hamzete (r.a.) Tuajmeta, sina Adijja sina Hijara (ispravno je, pravo je: sina Nevfela), (na) dan Bedra.

I (GLAVA) govora Njega (Njegovoga), uzvišen je: "I (sjeti se) pošto (kada) obeća vama Allah jednu (od) dvije grupe (čete, skupine: ili karavanu koja je išla iz Sirije za Meku, ili naoružanu vojsku koja je pošla iz Meke da zaštiti tu karavanu iz Sirije) da je ona vama (da jedna ta grupa vaša), a volite (vi) da (ona druga grupa) osim (grupe) posjednice trna (tj. oštrice) bude vama....", (tj. a vi volite da nenaoružana grupa bude vama pala u šake, volite da se susretete sa karavanom koja je nosila namirnice, nego sa naoružanom grupom koja je nosila oštrice sabalja, mačeva).

"Ešševketu" - je (istoga značenja kao i) "el-haddu": oštrica. ("Ešševketu" znači i: trn.)

PRIČAO MI JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Abdur-Rahmana, sina Abdullaha sina Ka'ba, da je Abdullah, sin Ka'ba, rekao: čuo sam Ka'ba, sina Malika, bio zadovoljan Allah, uzvišen je, od njega, (da) govori:

Nisam zaostao (izostao) od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ni) u (jednom) ratovanju (što) je ratovao njega osim u ratovanju Tebuka, osim (jedino još) da sam ja zaostao (izostao) od ratovanja Bedra, a nije se korio (nije bio ukoren ni) jedan (čovjek koji) je zaostao od njega (od Bedra, tj. od borbe na Bedru).

Izašao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, samo (zato što) hoće karavanu Kurejševića (da zarobi kao odmazdu za imovinu koja je ostala muslimanima u Meki, a koju muslimani nisu mogli ponijeti sa sobom kada su se iselili iz Meke, jer više nisu mogli da podnose teror i pritisak bezbožnika iz plemena Kurejševića), dok je sastavio Allah između njih i između njihovoga neprijatelja na (drugi način) osim (međusobnoga) obećanja (ugovaranja o mjestu i vremenu ratovanja i borenja, borbe, tj. neplanirano, neočekivano).

(To će reći: Muslimani tada nisu bili ni pošli u neku borbu, u neko ratovanje, nego su samo bili pošli da zarobe karavanu, ali su se neplanirano, neočekivano sudarili sa neprijateljem i njegovim oružanim snagama. Zbog toga niko nije ukoren što nije tada bio prisutan u borbi.)

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "Pošto tražite (molite za) pomoć (od) vašega Gospoda, pa je odgovorio vama da sam Ja (tj. da je On) pomagač vas sa hiljadu od anđela bivši (oni) slijeditelji (vas, tj. bivši oni za vama, iza vas). A nije učinio njega Allah osim (kao jedno) obeselenje (veselu vijest) i zato (da) se smire sa njim (sa tim obećanjem) vaša srca, a nije pomoć (u ratu ni na koji način) osim od (načina) kod Allaha, zaista Allah je moćan, mudar. Pošto pokriva vas drijemanje (kao) sigurnost (smirenje) od Njega (od Allaha), i spušta (On) na vas iz neba vodu zato (da) očisti vas s njom (njom), i (da) odvede (otjera) od vas prljavštinu sotone (tj. strah, nervozu koju vam ubacuje), i zato (da) sveže na vaša srca (tj. da ohrabri vaša srca) i učvrsti s njom noge. Pošto objavi tvoj Gospod ka anđelima da sam Ja (tj. da je On-Allah) sa vama, pa učvrstite (one) koji su vjerovali, zaista baciću u srca (onih) koji su bezvjernici strah, pa udarajte iznad vratova, i udarajte od njih svaku jagodicu (prsta, tj. skidajte im glave, i skresavajte, skrešite im prste, ruke). To je s (toga, zbog toga što su oni takvi) da su se oni odcijepili (od) Allaha i Njegovoga poslanika (tj. da su se oni stavili nasuprot Allahu i Njegovom poslaniku), a ko se odcijepi (od) Allaha i Njegovoga poslanika, pa zaista Allah je žestoke kazne."

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Israil od Muharika, od Tarika, sina Šihaba, rekao je: čuo sam Ibnu Mes'uda (da) govori:

Prisustvovao sam od Mikdada, sina Esveda, (jednom) mjestu prisustvovanja (tj. Bio sam sa Mikdadom na jednom mjestu kada je on rekao jednu besjedu, jednu riječ, govor takav) zaista da budem njegov drug (vlasnik, tj. da sam rekao ja taj govor), draže je (tj. draže bi bilo) k meni (to) od (onoga) što se je izjednačilo s njim (što je ravno tome govoru po vrijednosti, nagradi). Došao je (on) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a on moli na idolopoklonike (tj. a Muhammed a.s. proklinje idolopoklonike), pa je rekao (Mikdad tada tude): "Nećemo reći kao što je rekao narod Musa-a (Mojsijev narod Mojsiju):

"Idi ti i tvoj Gospod, pa se borite vas dvojica....", a ali (tj. nego) mi ćemo se boriti (na prostoru) od tvoje desnice (desne strane), i od tvoje ljevice (lijeve strane), i između tvoje dvije ruke (tj. i ispred tebe) i ozadi (iza) tebe." Pa sam vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da se) je osvijetlilo njegovo lice, i obradovao je njega - misli (na) - njegov govor (govor Mikdada).

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Abdullaha sina Havšeba, pričao nam je Abdul-Vehhab, pričao nam je Halid od Ikrimeta, od Ibnu Abbasa, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Bedra:

"Moj Bože! Zaklinjem Te Tvojim ugovorom i Tvojim obećanjem."

(To jest: "Molim Te da sada ispuniš Svoje obećanje što Si ga obećao Svojim poslanicima da ćeš ih pomoći i dati im pobjedu još na ovome svijetu nad nevjernicima.")

"Moj Bože! Ako Si htio (da) se nisi obožavao (tj. Ako hoćeš da se Ti više ne obožavaš na Zemlji, onda ćeš dozvoliti da nas sada pobijede nevjernici)."

(Doslovno: "Moj Bože! Ako hoćeš, nećeš se više obožavati." To jest: "na Zemlji na način kako Ti voliš.")

Pa je uzeo Ebu Bekr za njegovu ruku, pa je rekao: "Dosta ti je (to, o poslaniče Allaha)!" Pa je izašao (Muhammed a.s. iz šatora), a (pa) on govori: "Poraziće se (ovaj) skup i okrenuće (bježeći nazad) zadnjice (leđa svoja oni)."

GLAVA.

PRIČAO MI JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Hišam da je Ibnu Džurejdž izvijestio njih, rekao je: izvijestio me je Abdul-Kerim da je on čuo Miksema, slobodnjaka Abdullaha, sina Harisa (slobodnjaka Abdullahovoga), (da) priča od Ibnu Abbasa da je on čuo njega (da) govori:

"Neće biti jednaki (u nagradi određeni) sjedači (sjedioći) od vjernika.....", (da bi izostali) od Bedra i (određeni) izlazači (izlazioci) k Bedru.

GLAVA

broja drugova Bedra.

PRIČAO NAM JE Muslim, pričao nam je Šubete od Ebu Ishaka, od Bera-a, rekao je:

Ubrajao (tj. Smatrao) sam se malim (mladim, još nedoraslim za ratovanje, borbu) ja i Ibnu Umer. A pričao mi je Mahmud, pričao nam je Vehb od Šubeta, od Ebu Ishaka, od Bera-a, rekao je:

Ubrajao (Brojio) sam se malim ja i Ibnu Umer (na) dan Bedra (tj. Smatrali su drugi nas dvojicu malenima za borbu). A bili su Iseljenici (na) dan Bedra nekoliko na šezdeset (tj. bilo ih je šezdeset i nekoliko koji su učestvovali u borbi), a Pomagači (a Pomagača) dvije stotine i četrdeset i nekoliko.

("Nejjifun" označava suvišak preko navršene svake desetice: deset i više; dvadeset i više; trideset i više itd.)

PRIČAO NAM JE Amr, sin Halida, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Ebu Ishak, rekao je: čuo sam Bera-a, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Pričali su mi drugovi Muhammeda, pomilovao ga Allah i spasio, od (onih drugova) ko je prisustvovao Bedru da su oni bili (u brojnom stanju kao što je) broj drugova Taluta (Saula) koji su prešli sa njim (onu) rijeku: tri stotine i deset i nekoliko. Rekao je Bera': "Ne, tako mi Allaha nije prešao sa njim (palestinsku) rijeku (niko) osim vjernik (veliki vjernik, pravi vjernik)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Redža-a, pričao nam je Israil od Ebu Ishaka, od Bera-a, rekao je:

Bili smo (običaja mi) drugovi Muhammeda, pomilovao ga Allah i spasio, (da) pričamo da je broj drugova Bedra (tj. broj muslimanskih osoba koje su učestvovali na Bedru) na broju (tj. da je odgovarao broju) drugova Taluta koji su prešli (pretrčali) sa njim (palestinsku) rijeku, a nije prešao sa njim (niko drugi) osim vjernik: tri stotine i deset i nekoliko.

(Riječ "bid'atun" označava količinu, brojčanu vrijednost od tri do devet.)

PRIČAO MI JE Abdullah, sin Ebu Šejbeta, pričao nam je Jahja od Sufjana, od Ebu Ishaka, od Bera-a. - H - A pričao nam je Muhammed, sin Kesira, pričao nam je Sufjan od Ebu Ishaka, od Bera-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pričasmo da su drugovi Bedra tri stotine i deset i nekoliko (jednako) sa brojem drugova Taluta koji su prešli (prošli) sa njim (onu) rijeku, a nije prešao (prošao) sa njim (niko) osim vjernik.

GLAVA

molitve (tj. prokletstva) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, na nevjernike Kurejševića: Šejbeta, i Utbeta, i Velida, i Ebu Džehla, sina Hišama, i njihove propasti.

PRIČAO MI JE Amr, sin Halida, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Ebu Ishak od Amra, sina Mejmuna, od Abdullaha, sina Mesuda, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Okrenuo se je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prema Ka'bi, pa je molio na nekolicinu (tj. pa je proklinjao nekolicinu) od Kurejševića: (prokletstvo je izrekao) na Šejbeta, sina Rebi'ata, i 'Utbeta, sina Rebi'ata, i Velida, sina 'Utbeta, i Ebu Džehla, sina Hišama. Pa svjedočim sa Allahom (se kunući, zaklinjući) zaista (da) sam već vidio njih shrvane (oborene, tj. bačene sve njih), već je promijenilo njih Sunce, a (taj dan) je bio vruć dan.

GLAVA

ubijanja (od strane muslimana) Ebu Džehla.

PRIČAO NAM JE Ibnu Numejr, pričao nam je Ebu Usamete, pričao nam je Ismail, izvijestio nas je Kajs od Abdullaha (Mesudovoga), bio zadovoljan Allah od njega, da je on došao Ebu Džehlu, a s njim je (zadnji) ostatak (duše, zadnja iskra života na) dan Bedra (a ležao je među poginulim Kurejševićima), pa je rekao Ebu Džehl:

"Da li je (iko) oslonutiji od čovjeka (što) ste ubili njega (vi)?"

(To jest: "Da li se i na koga može osloniti više nego na čovjeka kojega ste vi ubili?" A to će reći - A to znači: "Ima li iko veći gospodin od čovjeka kojega ste ubili? Ima li iko časniji od čovjeka kojega ste ubili?" Tim misli da rekne, da kaže da su oni ubili njega kao svoga najčasnijega čovjeka. U ovom slučaju "aamedu" je komparativ od "amidun". Ali ima i drugo tumačenje i shvatanje. Po tom drugom tumačenju "aamedu" je prvo lice jednine imperfekta ("el-fi'lul-mudari'u": sadašnje-budućega glagolskog vremena) od "amide minhu, ja'medu minhu". A "amide" sa prijedlogom "min" znači: čuditi se. Prema tome tumačenju prevod zadnje rečenice ima da glasi, treba da glasi ovako: "Da li se (ja) čudim od (tj. zbog jednoga) čovjeka (što) ste ubili njega?" To jest: "Nije čudo meni što je jedan narod ubio svoga čovjeka. Ja se ne čudim što ste me ubili, što me ubijate." On na ovaj način hoće da sebi olakša to stanje što je doživio poraz i dospio u propast, hoće da se utješi. To su dva najvažnija tumačenja pored još nekih.)

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Sulejman Tejmija da je Enes pričao njima, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio. - H - A pričao mi je Amr, sin Halida, pričao nam je Zuhejr od Sulejmana Tejmije, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko će pogledati šta je napravio Ebu Džehl (tj. šta je s njim)?" Pa je otišao Ibnu Mes'ud, bio zadovoljan Allah od njega, pa je našao njega već su udarila njega dva sina 'Afra-e, čak se je ohladio. Rekao je: "Da li si ti Ebu Džehl?" Rekao je: Pa je uzeo za njegovu bradu. Rekao je (Ebu Džehl): "A da li je (neko) iznad čovjeka (što) ste ubili njega, ili: čovjeka (što) je ubio njega njegov narod?"

(Sumnjao je Sulejman o tome kako je rečeno. Nevevija je protumačio ovu izjavu Ebu Džehla da je s njom htio da kaže da njemu nije sramota što su ga ubili.)

Rekao je Ahmed, sin Junusa: "Ti si Ebu Džehl (umjesto: Da li si ti Ebu Džehl?)."

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Musena-a, pričao nam je Ibnu Ebu Adijj od Sulejmana Tejmije, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Bedra:

"Ko će pogledati (vidjeti) šta je učinio Ebu Džehl (šta je bilo s njim)?" Pa je otišao Ibnu Mes'ud, pa je našao njega već su udarila njega dva sina 'Afra-e, čak se ohladio. Pa je uzeo za njegovu bradu, pa je rekao:

"Ti si (oboren), Ebu Džehle!" Rekao je: "A da li (neko) iznad čovjeka (što) je ubio njega njegov narod, ili je rekao: (što) ste ubili njega."

PRIČAO MI JE Ibnul-Musenna, izvjestio nas je Muaz, sin Muaza, pričao nam je Sulejman, izvjestio nas je Enes, sin Malika, načinom njegovim (tj. kao gore, slično njemu).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: Pisao (Napisao) sam od Jusufa, sina Madžišuna (ili: pisao) napisao (sam od Jusufa, sina Madžišuna), od Saliha, sina Ibrahima, od njegovoga oca, od njegovoga djeda o Bedru - misli (na) hadis dvojice sinova Afre (Afra-e). Pričao mi je Muhamed, sin Abdullaha, Rekašija, pričao nam je Mutemir, rekao je: čuo sam svoga oca (da) govori: pričao nam je Ebu Midžlez od Kajsa, sina Ubada, od Alije, sina Ebu Taliba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je on rekao:

Ja sam prvi ko će čučnuti (kleknuti, pasti, sjesti na koljena između svih muslimanskih boraca) pred Svemilosrdnim radi prepirke (spora na) Sudnjem danu. A rekao je Kajs, sin 'Ubada: I o njima (u vezi njih) je spustila se (objava, ajet):

"Ova dvojica su dva protivnika (što) su se prepirali (sporili oni) o svome Gospodu (u vezi svoga Gospoda)....". Rekao je: Oni su (tj. To su oni) koji su se međusobno pokazali (jedan drugome, tj. koji su izašli na megdan, dvoboj na) dan Bedra: Hamzete (Hamza), i Alija i 'Ubejdete, sin Harisa (kao jedan protivnik, jedna protivnička strana koja se borila u ime Islama i muslimana), i šejbete, sin Rebi'ata, i 'Utbete, sin Rebi'ata, i Velid, sin 'Utbeta (kao drugi protivnik, druga protivnička strana koja se borila u ime idolopoklonika).

(Hamza i Alija su u dvoboju ubili svoje protivnike, a Ubejdete, sin Harisa, je u dvoboju zadobio ranu u koljeno i od te je rane i podlegao prilikom povratka sa Bedra u mjestu koje se zove Safra'.)

PRIČAO NAM JE Kabisate, pričao nam je Sufjan od Ebu Hašima, od Ebu Midžleza, od Kajsa, sina Ubada, od Ebu Zerra, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Sišla je (objava ajeta): "Ova dvojica su dva protivnika (što) su se prepirali (tj. što se prepiru, bore se) o svome Gospodu....", o šestorici (tj. to je sišlo u vezi šestorice ljudi) od Kurejševića: Aliji, i Hamzetu, i 'Ubejdetu, sinu Harisa, i Šejbetu, sinu Rebi'ata, i 'Utbetu, sinu Rebi'ata, i Velidu, sinu 'Utbeta.

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, Savvaf, pričao nam je Jusuf, sin Jakuba, odsjedaše (on) u Dubej'atovića, a on je slobodnjak Sedusovića, pričao nam je Sulejman Tejmija od Ebu Midžleza, od Kajsa, sina Ubada, rekao je: rekao je Alija, bio zadovoljan Allah, uzvišen je, od njega:

O nama je sišao ovaj ajet (odlomak Kur'ana): "Ova dvojica su dva protivnika (što) su prepirali se o svome Gospodu.....".

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Džafera, izvijestio nas je Veki' od Sufjana, od Ebu Hašima, od Ebu Midžleza, od Kajsa, sina Ubada, rekao je: čuo sam Ebu Zerra, bio zadovoljan Allah od njega, (da) se zaklinje zaista (da) su sišli ovi ajeti (odlomci) o ovoj grupi (od) šest (ljudi na) dan Bedra načinom njegovim (tj. kao gore).

PRIČAO NAM JE Jakub, sin Ibrahima, Devrekija, pričao nam je Hušejm, izvijestio nas je Ebu Hašim od Ebu Midžleza, od Kajsa: čuo sam Ebu Zerra (da) se zaklinje zakletvom zaista (da) je ovaj ajet "Ova dvojica su dva protivnika (što) su se prepirali o svome Gospodu.....", sišao o (onima) koji su se pokazali (na otvorenom prostoru, tj. koji su izašli na megdan, dvoboj na) dan Bedra: Hamzetu (Hamzi), i Aliji, i Ubejdetu, sinu Harisa, i Utbetu i Šejbetu, dvojici sinova Rebi'ata, i Velidu, sinu Utbeta.

PRIČAO MI JE Ahmed, sin Seida, Ebu Abdullah, pričao nam je Ishak, sin Mansura, Selulija, pričao nam je Ibrahim, sin Jusufa, od svoga oca, od Ebu Ishaka: pitao je (jedan) čovjek Bera-a, a ja slušam, rekao je:

"Da li je prisustvovao Alija Bedru?" Rekao je: "I izlazio je na megdan (dvoboj) i oblačio je oklop na oklop (to znači "zahere" ovdje, a ta riječ ima i drugo značenje)."

PRIČAO NAM JE Abdul-Aziz, rekao je: pričao mi je Jusuf, sin Madžišuna, od Saliha, sina Ibrahima sina Abdurahmana sina Avfa, od njegovoga oca, od njegovoga djeda Abdurahmana, rekao je:

Pisao sam Umejjetu, sinu Halefa (tj. Dopisivao sam se s njim; ili: Sklopio sam s njim pismeni ugovor da jedan drugoga štitimo i čuvamo po potrebi). Pa pošto je bio dan Bedra; pa je spomenuo njegovo ubijanje i ubijanje njegovoga sina (za koje je Abdurrahman bio počeo da se zauzima i nastojao je da ih spasi), pa je rekao Bilal:

"Nisam se spasio (ja, ili: Ne spasio se ja) ako se spasi Umejjetu!"

PRIČAO NAM JE Abdan, rekao je: izvijestio me je moj otac od Šubeta, od Ebu Ishaka, od Esveda, od Abdullaha (Mes'udovoga), bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je on pročitao (poglavlje iz Kur'ana koje počinje sa riječima) "Venedžmi...", pa je ničičio (pao ničice, pa na sedždu, učinio sedždu) za nju (na kraju nje - te sure, tog poglavlja), i ničičio je (učinio je sedždu sav skup ljudi) ko je (tada bio) sa njim osim (jedino to) da je (jedan) starac uzeo šaku od praha (šaku praha, šaku zemlje, u šaci praha-zemlje), pa je podigao njega (prah) k svome čelu, pa je rekao:

"Dosta je meni ovo." Rekao je Abdullah: Pa zaista već sam vidio njega poslije (da) se ubio (da je ubijen kao) bezvjernik (nevjernik). Izvijestio me je Ibrahim, sin Musa-a, pričao nam je Hišam, sin Jusufa, od Mamera, od Hišama, od Urveta, rekao je:

Bila su u Zubejra (tri udubljenja od) tri udarca sa sabljom, jedno (od) njih je u (na) njegovom ramenu. Rekao je: Zaista bio sam (običaja da) zaista uvlačim svoje prste u njih. Rekao je: Udario se je (Udaren je on sa) dva (udarca na) dan Bedra, a jedan (na) dan Jermuka. Rekao je Urvete: A rekao je meni Abdul-Melik, sin Mervana, kada se ubio (kada je ubijen) Abdullah, sin Zubejra: "O Urvete! Da li poznaješ sablju (mač) Zubejra?" Rekao sam: "Da." Rekao je: "Pa šta je u nje?" Rekao sam: "U nje je (jedno) okrnjenje (oštećenje što) je okrnjio njega (na) dan Bedra." Rekao je: "Bio si istinit (tj. rekao si istinu) "... u njih su okrnjenja od međusobnoga udaranja četa.". Zatim je vratio nju Urvetu. Rekao je Hišam: Pa smo procijenili nju (tu sablju) među nama (nasljednicima) tri hiljade. I uzeo je nju neki (od) nas. A zaista volio sam (volio bih) da sam ja bio uzeo nju (da sam je ja uzeo).

PRIČAO NAM JE Fervete od Alije, od Hišama, od njegovoga oca, rekao je:

Bila je sablja Zubejra ukrašena sa (nekim) srebrom. Rekao je Hišam: A bila je sablja Urveta (takođe) ukrašena sa srebrom.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Muhameda, pričao nam je Abdullah, izvijestio nas je Hišam, sin Urveta, od svoga oca da su drugovi poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekli Zubejru (na) dan Jermuka:

"Zar nećeš zažestiti (tj. navaliti na neprijatelja), pa (da) zažestimo (i mi) sa tobom?!" Pa je rekao: "Zaista ja ako zažestim (navalim), slagacete." Pa su rekli: "Nećemo učiniti (to, tj. Nećemo slagati)." Pa je navalio na njih, čak je rascijepio (probio) njihove redove, a nije sa njim (ni) jedan (čovjek, tj. a s njim nema nikoga od onih što su rekli da neće slagati).

(U zadnjem dijelu teksta na prethodnoj strani omaškom je ispušten prevod teksta "fe džaveze hum: pa je prošao (prešao) njih", pa, prema tome, zadnja rečenica sa prethodne strane treba da glasi: Pa je navalio na njih, čak je rascijepio (probio) njihove redove, pa je prošao njih (Vizantince), a nije sa njime nijedan (čovjek, tj. niko).)

Zatim se vratio idući naprijed (prema svojim drugovima), pa su uzeli (oni - neprijatelji Vizantinci) za njegovu uzdu, pa su udarili njega dvama udarcima (sa dva udarca) na (tj. po) njegovom ramenu, između njih dva je (jedan) udarac (što) se udario (što je on udaren, što mu je zadat na) dan Bedra. Rekao je Urvete: Uvlačih (Uvlačio sam) svoje prste u te udarce (ožiljke od udaraca i) igram se (igrajući se ja), a ja sam (tada bio) malen (mali dječak). Rekao je Urvete: A bio je sa njim (sa Zubejrom na Jermuku) Abdullah, sin Zubejra, tada, a on je sin (tj. a on ima svega) deset godina, pa je natovario njega na (jednoga) konja, prepustio je njega (jednome) čovjeku (na čuvanje).

PRIČAO MI JE Abdullah, sin Muhameda, čuo je Revha, sina Ubadeta, pričao nam je Seid, sin Ebu Arubeta, od Katadeta, rekao je:

Spomenuo je nama Enes, sin Malika, od Ebu Talhata da je vjerovijesnik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zapovjedio (na) dan Bedra za dvadeset i četiri čovjeka od knezova (tj. od prvaka) Kurejševića, pa su se bacili (bili su bačeni) u (kamenjem savijen, izgrađen jedan) bunar od bunareva (od bunara) Bedra, ružan (prljav), učinjen ružnim. A bio bi, kada bi se pokazao (kao pobjednik) nad (protivničkim) narodom, ostajao (bi) u širokom

prostoru (na kojem nema zgrada, tj. na bojištu bi on ostajao) tri noći (tj. tri dana). Pa pošto je bio u (na) Bedru treći dan, zapovjedio je za svoju samaricu (tj. za svoju devu) pa se svezao na nju njezin samar, zatim je išao, i slijedili su ga njegovi drugovi. I rekli (tj. govorili) su:

Ne mislimo (da on) odlazi (ni zbog čega drugoga) osim zbog neke svoje potrebe. Dok je (najzad) stao na usnu (tj. na ivicu nesavijenoga, neizgrađenoga) bunara (toga, jer je sada bio obrušen i porušen nakon bacanja u njega mrtvih neprijatelja), pa je počeo (da) doziva njih sa (tj. po) njihovim imenima i imenima njihovih otaca (očeva):

"O omsica (O ti), sine omsice (sine toga, O ikse, sine ipsilonov)! O omsice, sine omsice! Da li veseli vas (tj. Da li bi sada veselilo vas) da ste se vi pokoravali Allahu i Njegovome poslaniku? Pa zaista mi smo već našli (osjetili, doživjeli ono) što je obećao nama naš Gospod istinom (uistinu - misli na pobjedu protiv njih). Pa da li ste našli (vi ono) što je obećao vaš Gospod (da je to) istina?" Rekao je: Pa je rekao Umer: "O poslaniče Allaha! Što govoriš (razgovaraš mjestu) od tjelesa (koja su takva, u takvom stanju da) nema duša njima (u njima)?" Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Tako mi (Onoga) koji je (Taj što je) duša Muhammeda u Njegovoj ruci niste vi čulniji za (ono) što govorim od njih (tj. vi ne čujete bolje od njih ono što ja govorim)."

Rekao je Katadete: Oživio je njih Allah (toliko vremena) dok je dao čuti njima njegov govor ukorom (korenjem, tj. oživio ih je zbog korenja, ukora), i omalovaženjem (i omalovažavanjem, i radi omalovažavanja), i osvetom, i žalosti (žalošću, zbog toga da osjete oni žalost) i kajanjem (i da osjete kajanje).

PRIČAO NAM JE Humejdija, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Amr od Ata-a, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice,

"..... koji su zamijenili blagodat Allaha bezvjerstvom.....", rekao je: Oni su tako mi Allaha nevjernici Kurejševića. Rekao je Amr: Oni su Kurejševići, a Muhammed, pomilovao ga Allah i spasio, je blagodat Allaha.

"..... i smjestili su svoj narod (u) kuću propasti.", rekao je (Ibnu Abbas da to znači): Vatra (tj. U vatru na) dan Bedra.

PRIČAO MI JE Ubejd, sin Ismaila, pričao nam je Ebu Usamete od Hišama, od njegovoga oca, rekao je:

Spomenulo se je kod Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je Ibnu Umer podigao (tj. pripisao) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (ovu izreku): "Zaista mrtvac se kažnjava u svome grobu sa plaćem (zbog plaća) svoje porodice.", pa je rekla: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, samo (ovo):

"Zaista on (mrtvac, mrtvi) zaista se kažnjava sa svojom greškom i svojim grijehom (tj. zbog greške i grijeha svoga), a zaista njegova porodica zaista plače na njemu (tj. za njim) sada."

(To jest: Kažnjavaće se mrtvac, mrtvi na Sudnjem danu za svoje greške i grijeha kada bude na Sudnjem danu proživljen, a već sad porodica plače za njim.)

Rekla je: A to je kao njegov govor (tj. To je isto kao što je on - Ibnu Umer rekao): Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, stao je na (tj. nad) bunar, a u njemu su

ubijeni Bedra od idolopoklonika (ubijeni idolopoklonici iz bitke na Bedru), pa je rekao njima (ono) što je rekao:

"Zaista oni zaista čuju šta govorim." Rekao je samo: "Zaista oni sada zaista znaju da je (ono) što govorah njima - istina." Zatim je pročitala: "Zaista ti nećeš dati čuti mrtvima.....", "..... i nisi ti davač čuti (davalac čuvenja onome) ko je u grobovima." Govori (ona): Kada su se stanili (nastanili, smjestili oni u) svoje sjedišta od Vatre (ti im ne možeš dati da čuju ono što ti govoriš).

(Međutim, tome Aišinu, Aišinom shvatanju većina se protivi, jer kažu: Ako oni mogu znati, kao što to Aiša i sama tvrdi, onda mogu i čuti na taj način što ih Allah proživi bar djelimično u grobovima, kako to veli Katadete. Jasno je da im Muhammed a.s. ne može dati da oni čuju, ali im daje Allah Uzvišeni da oni čuju. Osim toga Aiša nije prisustvovala borbi na Bedru, a onaj ko je prisustvovao na Bedru, bolje je shvatio cio događaj i bolje je zapamtio riječi Muhammeda a.s. nego onaj ko nije tu bio prisutan. O ovome je već bilo govora u tekstu, a ovaj će hadis dolaziti još i u daljem tekstu, ali se ovo objašnjenje neće više davati.)

PRIČAO MI JE Usman, pričao nam je Abdete od Hišama, od njegovoga oca, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Stao (Zastao) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, na bunaru Bedra, pa je rekao:

"Da li ste našli (ono) što je obećao vaš Gospod istinom (da je to istina)?" Zatim je rekao: "Zaista oni sada čuju (ono) što govorim." Pa se (to) spomenulo Aiši, pa je rekla: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, samo (ovo): "Zaista oni sada zaista znaju da je (govor) koji govorah njima - (da) je on istina (istinit)." Zatim je čitala (pročitala): "Zaista ti nećeš dati čuti mrtvima (mrtvacima)....", dok je (dok nije) pročitala (cijeli taj) ajet.

(Svugdje u daljem tekstu riječ "ajet" i riječ "sura" kao stručni izrazi ostaviće se i u prevodu, a neće se više uz ajet davati objašnjenje da to znači odlomak Kur'ana, a niti za suru da to znači poglavlje Kur'ana. To neka se ima u vidu.)

GLAVA

vrijednosti (ili: vrline onoga) ko je prisustvovao Bedru.

PRIČAO MI JE Abdullah, sin Muhameda, pričao nam je Muavijete, sin Amra, pričao nam je Ebu Ishak od Humejda, rekao je: čuo sam Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, (da) govori:

Pogodio se je Harisete (na) dan Bedra, a on je dječak, pa je došla njegova majka k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekla:

"O poslaniče Allaha! Već si upoznao stepen Hariseta od mene, pa ako biva (ako je on) u raju, strpiću se (trpiću) i računacu sebi (na nagradu Uzvišenoga Allaha za to trpljenje), a ako je (ako biva stvar da je on u onom) drugom (tj. u paklu), vidjećeš šta ću napraviti (šta ću da učinim)." Pa je rekao: "Teško tebi! A zar si izgubila pamet (zar si se izgubila od žalosti pa ne znaš kakav je raj)? A zar je raj (samo) jedan? Ona (stvar sa rajem je takva) da je on (toliko velik da je podijeljen na) mnogobrojne rajeve (na mnogobrojne vrtove, bašće), i zaista on (tvoj poginuli sin) je u raju (zvanom) Firdevs (tj. najvrijednijem raju je on dospio)."

PRIČAO MI JE Ishak, sin Ibrahima, izvijestio nas je Abdullah, sin Idrisa, rekao je: čuo sam Husajna, sina Abdurahmana, od Sada, sina Ubejdeta, od Ebu Abdurahmana Sulemije, od Alije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Poslao me je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (mene) i Ebu Mersedu i Zubejru, a svaki (od) nas je konjanik (vrstan jahač), rekao je:

"Oдите (Idite) dok dođete (k mjestu zvanom) Revdatu Hahu, pa (tj. jer) zaista u njemu je (jedna) žena od idolopoklonika, sa njom je (jedno, ima neko) pismo od Hatiba, sina Ebu Belte'ata, k idolopoklonicima." Pa smo stigli nju (a ona) ide na svojoj devi (stigli smo je ondje) gdje je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa smo rekli: "Pismo." Pa je rekla: "Nema sa nama (nikakvo, Nemam nikakvo) pismo." Pa su dali kleknuti njoj (tj. Dali smo njezinoj, njenoj devi znak da klekne, legne da bi ona mogla da sjaši, sjaše), pa smo tražili (sebi, pretraživali), pa nismo vidjeli (tj. pa nismo našli nikakvoga) pisma. Pa smo rekli: "Nije slagao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Zaista ćeš izvaditi svakako (to) pismo, ili ćemo zaista ogoliti svakako tebe." (To jest: "Daćemo te skinuti, Skinućemo te da budeš potpuno gola, naga.") Pa pošto je vidjela (tu) ozbiljnost, dala je pasti (ruci svojoj, krenula je rukom) k svome pojasu, a ona je opasana sa (jednom) odjećom, pa je izvadila njega (pismo).

("Muhtedžizetun" je ona koja je zavezala na sredini donju odjeću, a "hudžzetun" je mjesto na kojem je zavezana donja odjeća. Ovdje, međutim, prevedeno je na navedeni način.)

Pa smo otišli s njom (tj. Odnijeli smo nju, tj. listinu, listu, to pismo) k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao Umer: "O poslaniče Allaha! Već je izdao Allaha, i Njegovoga poslanika i vjernike, pa pusti me, pa zaista ću (da) udarim njegov vrat (sabljom)." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Šta je nosilo tebe na (ono) što si napravio (o Hatibe, dakle: Zašto si to napravio, učinio o Hatibe)?" Rekao je Hatib: "Tako mi Allaha nije sa mnom (nije u meni to) da neću biti (da ne budem jedan) vjernik u Allaha i Njegovoga poslanika, pomilovao ga Allah i spasio, (nego) sam htio da (to) bude meni kod (toga) naroda (kao jedna) ruka (tj. zasluga što) će odbijati Allah s njom (pomoću nje njihove nasrtaje) od moje porodice i moje imovine. A nije nijedan od tvojih drugova (u drukčijem položaju) osim (u takvom da) je za njega (tj. osim u takvom da on ima) od svoje rodbine (od svoga plemena nekoga) ko je (takav da) odbija Allah s njim od njegove porodice i njegovoga imanja (nasrtaje)." Pa je rekao:

"Istinit je bio (tj. Istinu govori Hatib). I ne govorite njemu (tj. za njega ništa drugo) osim dobro." Pa je rekao Umer: "Zaista on je već izdao Allaha, i Njegovoga poslanika i vjernike, pa pusti me, pa zaista će (da sabljom) udarim njegov vrat (tj. da mu odsiječem glavu)." Pa je rekao: "Zar nije (i on) od stanovnika Bedra (tj. od učesnika muslimana u borbi na Bedru)?" Pa je rekao (dalje Muhammed a.s.): "Možda Allah (da) se je nadvirio (nadnio sa Svojom milošću) na (nad) stanovnike (tj. učesnike) Bedra, pa je rekao: "Radite što ste htjeli (tj. Radite šta god hoćete), pa već je trebao (pa već treba) vama raj." Ili: "Pa već sam oprostio vama." Pa su zasuzila dva oka Umera, i rekao je: "Allah i Njegov poslanik su znaniji (tj. bolje znaju)."

GLAVA.

PRIČAO MI JE Abdullah, sin Muhameda, Džu'fije, pričao nam je Ebu Ahmed Zubejrija, pričao nam je Abdurrahman, sin Gasila, od Hamzeta, sina Ebu Usejda, i Zubejra,

sina Munzira sina Ebu Usejda, od Ebu Usejda, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Bedra:

"Kada se (oni) približe vama, pa gađajte ih, i tražite ostajanje vaših strjelica (tj. i čuvajte strjelice - a to danas znači: čuvajte municiju, metke)."

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Abdurahima, pričao nam je Ebu Ahmed Zubejrija, pričao nam je Abdurahman, sin Gasila, od Hamzeta, sina Ebu Usejda, i Munzira, sina Ebu Usejda, od Ebu Usejda, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Bedra:

"Kada su se približili vama - misli (na to: kada) su se učinili mnogobrojni vama (kada budu u velikom broju vama neprijatelji) - pa gađajte ih, i tražite ostajanje vaših (svojih) strjelica (čuvajte strjelice, ne rasipajte se bespotrebno sa strjelicama)."

PRIČAO MI JE Amr, sin Halida, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Ebu Ishak, rekao je: čuo sam Bera-a, sina Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Učinio (Postavio) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (za zapovjednika) nad strijelcima (na) dan Uhuda Abdullaha, sina Džubejra. Pa su pogodili (neprijatelji) od nas sedamdeset (ljudi). A bio je (tj. A bili su) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, i njegovi drugovi pogodili od idolopoklonika (na) dan Bedra stotinu i četrdeset (ljudi): sedamdeset zarobljenika i sedamdeset ubijenih (poginulih). Rekao je Ebu Sufjan:

"Dan (ovaj na Uhudu) je za dan Bedra (odmazda), a rat su kove (kanta kojima se grabi voda iz bunara: nekada zgrabimo mi, a nekada vi)."

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Ala-a, pričao nam je Ebu Usamete od Burejda, od njegovoga djeda Ebu Burdeta, od Ebu Musa-a - mislim ga (da je pričao, tj. mislim da je pričao) - od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"I kada li je dobro (ono, u onome) što je donio Allah njega od dobra poslije (Uhuda) i nagrade istinitosti (za istinitost i iskrenost) koja je došla nama poslije dana Bedra."

PRIČAO MI JE Jakub, sin Ibrahima, pričao nam je Ibrahim, sin Sa'da, od svoga oca, od svoga djeda, rekao je: rekao je Abdurahman, sin Avfa:

Zaista ja sam zaista u (borbenom) redu (liniji na) dan Bedra pošto (kada) sam se obazreo, pa kada li (na položaju, na prostoru) od moje desnice i od moje ljevice (tj. pa kada li na mojoj desnoj i lijevoj strani nekakva) dva mladića, njih dvojica novoga zuba (tj. njih dvojica mlada, mladi), pa kao da ja nisam siguran (bezbijedan) bio sa mjestom njih dvojice. Kadli je rekao (iznenada) meni jedan (od) njih dvojice tajno (tj. krijući on) od svoga druga:

"O moj striče (O moj amidža)! Pokaži mi Ebu Džehla!" Pa sam rekao: "O sine moga brata (O bratiću)! A šta ćeš napraviti s njim?" Rekao je: "Obavezao sam se Allahu (na to da) ako vidim njega (Ebu Džehla), da ću ubiti njega, ili ću umrijeti ispod (niže) njega." Pa je rekao meni (i onaj) drugi tajno (sakriveno, krijući) od svoga druga slično njemu (slično tome). Rekao je: Pa nije veselilo mene da sam ja među (između neka druga) dva čovjeka mjesto njih dvojice. Pa sam dao znak (pokazao) njima dvojici k njemu (prema Ebu Džehlu). Pa su njih dvojica zažestila (navalila) na njega kao dva sokola dok su njih dva udarili njega. A njih dvojica su dva sina 'Afra-e (Afra'a je ime njihove majke, a ocu njih dvojice bilo je ime Haris, sin Rifa'ata).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Ibrahim, izvijestio nas je Ibnu Šihab, rekao je: izvijestio me je Umer, sin Esida sina Džarijeta, Sekafija, saveznik Zuhretovića, a bio je od drugova Ebu Hurejreta, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah, od njega, rekao je:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, deset očiju (tj. ljudi špijuna, izvidača) i učinio je zapovjednikom nad njima Asima, sina Sabita, Ensariju - djeda Asima, sina Umera sina Hattaba (djeda po majci). Čak (tj. Te) kada su bili u Heddetu (mjestu) između 'Usfana i Meke, spomenuli su se (tj. bili su spomenuti, otkriveni, pokazani jednom) plemenu (plemenskom ogranku) od Huzejlovića, rekne se njima (ime tim ljudima toga plemenskoga ogranka) Lihjanovići. Pa su pošli u boj (Lihjanovići) za njih (prema njima, prema Asimovoj desetini) sa blizu od (broja) stotinu ljudi strijelaca. Pa su ustopice išli (za) njihovim tragovima dok su našli njihovo mjesto jedenja datule (hurme) u odsjedalištu (jednome što) su odsijedali (odmarali u) njemu. Pa su rekli (Lihjanovići našavši košpice):

"Datule Jesriba (Medine su ovo)." Pa su slijedili njihove tragove (dalje). Pa pošto je osjetio za njih Asim i njegovi drugovi, sklonuli (sklonili) su se k (jednome) mjestu (pribjegli su, zatražili su utočišta na jednome mjestu). Pa su opkolili njih (ti) ljudi (taj narod što ih je progonio, što je išao za njima ustopice-uzastopice), pa su rekli njima: "Siđite (tj. Predajte se), pa dajte (nam oružje) sa vašim rukama (sa svojim rukama; ili: pa dajte vaše ruke), a vama je (od nas) ugovor i (čvrsta) obaveza da nećemo ubiti od vas jednoga (tj. nijednoga čovjeka)." Pa je rekao Asim, sin Sabita: "O narode (moj)! Što se tiče mene, pa (ja) neću sići u zaštitu nevjernika (nijednoga, tj. neću se predati na riječ i na davanje zaštite od strane nijednoga nevjernika). Moj Bože! Izvijesti o nama Tvoga (Svoga) vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio." Pa su gađali njih sa (svojim) strjelicama, pa su ubili Asima, a sišla su k njima (tj. predala su im se) trojica ljudi na (njihov) ugovor i obavezu, od njih (od te trojice jedan) je Hubejb, i (drugi je) Zejd, sin Desineta i (a) (treći: je jedan) drugi čovjek. Pa pošto su se uhvatili (za oružje) od njih, pustili su (tj. odriješili su) tetive njihovih lukova, pa su vezali (povezali) njih s njima. Rekao je (onaj) treći čovjek: "Ovo je početak vjerolomstva (prevare). Tako mi Allaha neću se družiti (sa) vama. Zaista je meni u ovima (jedan) uzor - hoće (da kaže za) ubijene (poginule svoje drugove sa Asimom na čelu)." Pa su tegljili (vukli) njega i savladali (su) ga (tj. i borili su se sa njim), pa nije htio da se druži (sa) njima (tj. da ide sa njima). Pa se otišlo sa Hubejbom i Zejdom, sinom Desineta, dok su prodali njih dvojicu (a to je bilo sve) poslije događaja (borbe) Bedra. Pa su sebi kupili Harisovići, sina Amira sina Nevfela, (kupili su) Hubejba. A bio je Hubejb on (taj koji) je ubio Harisa, sina Amira, (na) dan Bedra. Pa je ostao Hubejb kod njih zarobljenikom (kao zarobljenik) dok su se složili (na) njegovo ubijanje (dok nisu odlučili da ga ubiju). Pa je pozajmio (posudio na upotrebu) od neke (između) kćera Harisa (jednu) britvu (da) obrije s njom (sebi dlake okolo polnoga uda radi toga da izgleda što čišći kada bude ubijen). Pa je pozajmila (posudila britvu) njemu. Pa je išao (otišao jedan) sinčić njezin, a ona je nemarna (nepažljiva bila) od njega, dok je došao njemu. Pa je našla njega posadivača njega na svoje stegno (Pa je vidjela sinčića kod njega), a (ta) britva je u njegovoj ruci. Rekla je: Pa se uplašila plašenjem (takvim da) je prepoznao njega (to plašenje) Hubejb, pa je rekao:

"Da li se plašiš (Da li se bojiš) da ću ubiti njega (da ću ga ubiti)? Nisam bio zbog (toga da) učinim to." (To jest: "Nisam takav da to učinim.") Rekla je: "Tako mi Allaha nisam vidjela (nijednoga) zarobljenika boljega od Hubejba. Tako mi Allaha zaista već sam našla njega (jedan) dan (da) jede (jedan uzbrani) grozdac od grožđa (držeci ga) u svojoj ruci, a zaista on je zaista svezan (vezan, tj. okovan) sa željezom, a nema u Meki (ništa ni) od (kakvoga) ploda. I govoraše (ona za ovaj slučaj): "Zaista ono (to) je zaista (nekakva) hrana

(što) je nahranio nju (što je nahranio njom) Allah Hubejba." Pa pošto su izveli njega iz svetoga tla zato (da) ubiju njega u dozvoljenom (tlu, tj. na tlu, na prostoru gdje je dozvoljeno ubiti), rekao je njima Hubejb:

"Pustite me (da) klanjam dva naklona (dva rekata)." Pa su ostavili njega, pa se naklonio dva naklona (klanjao je dva rekata), pa je rekao:

"Tako mi Allaha da nije (toga) da mislite da je (ono) što je sa mnom nestrpljivost (kukavičko strahovanje od smrti), zaista bih povećao (broj naklona, rekata u ovoj molitvi)." Zatim je rekao: "Moj Bože! Izbroji ih brojem, i ubij (pobij) ih dijelovima (komadima, tj. tako da se rastave na komade), i ne ostavi od njih (ni) jednoga." Zatim je počeo (da) govori:

"Pa nisam (da) se brinem kada se ubijam muslimanom

Na koju stranu je radi Allaha moje mjesto obaranja (padanja).

A to je u (ime) Bića Allaha, a ako hoće (On),

Blagosloviće na udove tijela isječenoga."

Zatim je ustao k njemu Ebu Serveate Ukbete, sin Harisa, pa je ubio njega. I bio je Hubejb on (taj koji) je uobičajio svakome muslimanu (koji) se ubijao strpljenjem (tj. pogubljenjem - da klanja tu) molitvu (namaz od dva naklona, rekata). I izvijestio je - misli (na) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, - svoje drugove (na) dan (kada) su se pogodili - njihovu vijest.

(To jest: Obavijestio je još istoga dana svoje drugove o onome što je zadesilo Asima i njegovu desetinu.)

A poslali su (neki) ljudi od Kurejševića k Asimu, sinu Sabita, kada se pričalo njima da se on ubio (da je ubijen - poslali su) da im se donese (neka) stvar (tj. nešto) od njega (mrtvoga da) se prepozna (da je to on, po toj stvari da se osvjedoče), a bio je ubio (Asim u prošlosti jednoga) velikoga čovjeka od njihovih velikana. Pa je poslao Allah za Asima (zbog Asima) kao oblak od pčela (ili: od osa, osova, tj. roj pčela, ili roj osa) pa su čuvale njega od njihovih poslanika, pa nisu mogli da odsijeku (da otkinu, odrežu) od njega (nijednu) stvar (ništa). A rekao je Ka'b, sin Malika: Spomenuli su Murareta, sina Rebi'a, Amriju, i Hilala, sina Umejjeta, Vakifiju - dobra dva čovjeka, već su prisustvovala njih dvojica Bedru.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Lejs od Jahja-a, od Nafi'a da je Ibnu Umer, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (bio jednom u takvoj prilici da) se spomenulo njemu da se Seid, sin Zejda sina Amra sina Nufejla, - a bio je Bedrija (učesnik borbe na Bedru) - razbolio u (jedan) petak. Pa je pojašio k njemu poslije (što je prošlo od jutra toliko) da se je visoko uzdigao (taj) dan i približila se molitva petka, i ostavio je molitvu petka. A rekao je Lejs: Pričao mi je Junus od Ibnu Šihaba, rekao je: pričao mi je Ubejduh, sin Abdullaha sina Utbeta, da je njegov otac pisao k Umeru, sinu Abdullaha sina Erkama, Zuhriji zapovijeda mu (u tom pismu) da uniđe na (posjetu) Subej'ati, kćeri Harisa, Eslemijetovički pa (da) pita nju o njezinom hadisu (ili: o njezinom događaju, slučaju) i o (onome) šta je rekao njoj poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kada je tražila rješenje njemu (tj. od njega). Pa je pisao Umer, sin Abdullaha sina Erkama, k Abdullahu, sinu Utbeta, izvještava ga da je Subej'ata, kći Harisa, izvijestila njega da je ona bila pod Sa'dom, sinom Havleta, (tj. bila je sa njim u braku) - a on je od sinova Amira, sina Luejja (od Luejjevih Amirovića), i bio je od (onih) ko je prisustvovao Bedru. Pa je preminuo (rastavši se on tako) od nje, a ona je noseći (noseća, a ona je trudna), pa nije ostala (dugo, a već je nastupilo takvo vrijeme) da je stavila svoj teret (tj. da se je porodila) poslije njegove smrti. Pa pošto se uzdigla

(uzvisila, tj. pridigla, digla) od poslijeporođajnog svoga čišćenja, uljepšala (nagizdala) se je za (svoje) prosce. Pa je unišao njoj Ebu Senabil, sin Ba'keka, - (jedan) čovjek od Abdudarovića, pa je rekao njoj:

"Šta je meni vidim te (da) si se uljepšala za (svoje) prosce (prosioce), nadaš se vjenčanju (braku svome). Pa zaista ti tako mi Allaha, nisi ti vjenčavačica (tj. ti se ne možeš vjenčati) do (da) prođe na tebe (dok ne prođe tebi od smrti bivšega muža) četiri mjeseca i deset (dana)." Rekla je Subej'ata: Pa pošto je rekao to meni, skupila sam na meni (na sebi, na sebe) svoje odjeće kada sam omrknula, i došla sam poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam pitala njega o tome. Pa je riješio (izdao rješenje) meni za (takav postupak) da sam se ja već riješila (svake veze sa bivšim mužem i brakom u času) kada sam stavila svoj teret (tj. kada sam se porodila). I zapovjedio je meni za sparivanje (tj. za udaju) ako se je pokazalo meni (to za potrebno).

Slijedio je njega (Lejsa) Asbag od Ibnu Vehba, od Junusa. A rekao je Lejs: Pričao mi je Junus od Ibnu Šihaba, i pitali smo ga, pa je rekao: izvijestio me je Muhamed, sin Abdurahmana sina Sevbana, slobodnjaka sinova Amira, sina Luejja, da je Muhamed, sin Ijada sina Bukejra, a bio je njegov otac prisustvovao Bedru, izvijestio njega (za ovaj hadis, ili neki drugi hadis).

GLAVA

prisustvovanja (prisutnosti određenih) anđela Bedru (u svojstvu pomagača vjernicima).

PRIČAO MI JE Ishak, sin Ibrahima, izvijestio nas je Džerir od Jahja-a, sina Seida, od Muaza, sina Rifa'ata sina Rafi'a, Zurekije, od njegovoga oca, - a bio je njegov otac od stanovnika (tj. učesnika) Bedra - rekao je:

Došao je Džibril k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (i rekao je, i upitao ga je):

"Šta (tj. Kakvim muslimanima vi) brojite učesnike Bedra u (među) vama?" Rekao je: "Od najvrijednijih (Od najvrljih, najboljih) muslimana." Ili (je rekao neku) riječ njezinim načinom (tj. slično njoj, slično ovoj). Rekao je: "I takođe je (takav svaki onaj) ko je prisustvovao Bedru od (određenih) anđela."

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, pričao nam je Hammad od Jahja-a, od Muaza, sina Rifa'ata sina Rafi'a - a bio je Rifa'ate od učesnika Bedra, - a bio je Rafi' od učesnika Akabe, pa govoraše svome sinu:

"Ne veseli mene da sam ja prisustvovao Bedru za Akabu (tj. umjesto Akabe)." Rekao je: "Pitao je Džibril Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, za ovo (u prethodnom hadisu)."

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Mansura, izvijestio nas je Jezid, izvijestio nas je Jahja, čuo je Muaza, sina Rifa'ata, da je (jedan) anđeo (melek) pitao Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. A od Jahja-a da je Jezid, sin Hada, izvijestio njega da je on bio sa njim (na) dan (kada) je pričao njemu Muaz ovaj hadis, pa je rekao Jezid: Pa je rekao Muaz:

"Zaista pitalac (taj) je on - Džibril, na njega pozdrav (njemu pozdrav, mir)!"

PRIČAO MI JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Abdul-Vehhab, pričao nam je Halid od Ikrimeta, od Ibnu Abbasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao (na) dan Bedra:

"Ovo je Džibril uzimač (uzeo je) za glavu svoga konja, na njemu je oruđe (tj. oružje) rata."

GLAVA.

PRIČAO MI JE Halifete, pričao nam je Muhamed, sin Abdullaha, Ensarija, pričao nam je Seid od Katadeta, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Umro je Ebu Zejd, a nije ostavio pete (tj. potomstva nikakvoga: ni djece, ni unučadi), a bio je Bedrija (učesnik u borbi na Bedru, bedrski borac).

("Bedrijun" doslovno znači: bedrski, a misli se na bedrskoga borca koji je učestvovao u muslimanskoj vojsci u borbi na Bedru za vrijeme Muhammeda a.s. U daljem tekstu riječ ta upotrebljavaće se kao stručni izraz bez prevođenja i objašnjavanja.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs, rekao je: pričao mi je Jahja, sin Seida, od Kasima, sina Muhameda, od Ibnu Habbaba da je Ebu Seid, sin Malika, Hudrija, bio zadovoljan Allah od njega, došao od (tj. sa jednoga) putovanja, pa je ponudila k njemu njegova porodica (neko) meso od mesa žrtvi (kurbana), pa je rekao -:

"Nisam ja jedač njega do (da) pitam (Neću da ga jedem dok ne pitam o njemu)." Pa je otišao ka svome bratu po svojoj majci - a bio je Bedrija - (a radi se o) Katadetu, sinu Nu'mana, pa je pitao njega. Pa je rekao: "Zaista ono dogodila se poslije tebe (jedna) stvar (ili: zapovjed takva da je u toj stvari sadržano) rušenje (tj. dokinuće) za (ono) što njima zabranjivaše od njega (tj. što im se zabranjivaše ono) od jedenja mesa žrtvi poslije tri dana."

PRIČAO MI JE Ubejd, sin Ismaila, pričao nam je Ebu Usamete od Hišama, sina Urveta, od njegovoga oca, rekao je: rekao je Zubejr:

Susreo sam (na) dan Bedra Ubejdeta, sina Seida sina 'Asa, a on je naoružan (u tolikoj mjeri da) se ne vidi od njega (ništa drugo) osim njegova dva oka, a on je preziva (ima nadimak) Ebu Zatil-Keriš. Pa je rekao: "Ja sam Ebu Zatil-Keriš." Pa sam navalió na njega sa štapom (ili: kratkim kopljem), pa sam udario (ubo) njega u njegovo oko, pa je umro. Rekao je Hišam: Pa sam se izvijestio (tj. Obaviješten sam) da je Zubejr rekao:

Zaista već sam stavio svoju nogu na njega, zatim sam se pružio, pa je bio trud (moj veliki dok sam uspio) da sam iščupao nju (tj. njega - štap, koplje), i već su se savila njegova dva kraja (krajevi toga štapa). Rekao je Urvete: Pa je pitao (tražio) njemu njega (tj. od Zubejra taj štap) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na pozajmicu, na poslugu, unaruč, da se posluži s njime) pa je dao (Zubejr) njemu njega. Pa pošto se uzeo (sa ovoga svijeta, tj. Pa pošto je preminuo, umro) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, uzeo je nju (toljagu, tj. taj svoj štap Zubejr natrag). Zatim je tražio nju (tu štapinu na poslužavanje) Ebu Bekr, pa je dao njemu nju. Pa pošto se uzeo (tj. pošto je preminuo) Ebu Bekr, pitao (tražio) je nju njemu Umer, pa je dao njemu nju. Pa pošto se je uzeo (preminuo) Umer, uzeo je nju. Zatim je tražio nju Usman od njega, pa je (on) dao njemu nju. Pa pošto se ubio (pošto je ubijen) Usman, pala (dospjela) je kod porodice (ukućana) Alije. Pa je tražio nju Abdullah, sin Zubejra, pa je bila kod njega dok se ubio (dok je najzad ubijen).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me je Ebi Idris Aaizullah, sin Abdullaha, da je Ubadete, sin Samita - a bio je prisustvovao Bedru - (izvijestio njega) da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Prisegnite se (vi) meni."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba: izvijestio me je Urvete, sin Zubejra, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, supruge Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je Ebu Huzejfete - a bio je od (onih) ko je prisustvovao Bedru sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio - posinio sebi Salima (koji mu nije bio sin, tj. zvao ga je svojim sinom - a to je bilo prije nego što je objavljena zabrana u Kur'anu po kojoj se zabranjuje usvojenoj djeci govoriti: moj sin!, nego ih treba pripisivati njihovom pravome ocu), i vjenčao je njemu kćer svoga brata Hindu, kćer Velida sina 'Utbeta, a on (Salim) je slobodnjak (jedne) žene od Pomagača, kao što je posinio (zvao svojim sinom) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Zejda (sina Hariseta). A bio je - ko je posinio (jednoga) čovjeka u predislamlju - (u takvom položaju da) su zvali (tj. pripisivali) njega ljudi k njemu, i naslijeđivao je njegovo nasljedstvo (sve) dok je spustio (najzad) Allah, uzvišen je:

"Zovite ih (posinke, usvojenike - pripisujući, vežući ih) za njihove očeve.....". Pa je došla Sehleta (žena Ebu Huzejfetova) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je spomenuo (određeni, ili: ovaj) hadis.

(U komentarima se u vezi ovoga što se spominje da je došla Sehleta spominje ovo: U Ebu Davudovom Sunenu stoji da je Sehleta došla da se požali na svoga muža Ebu Huzejfeta da je ljubomoran na to što uniđe njoj s poslom u sobu taj posinak, usvojenik Salim nakon zabrane da se usvojenici nazivaju sinovima. Pa je njoj rekao Muhammed a.s. da ona zadoji Salima sa pet dojenja iako je on već čovjek sa bradom, pa će joj tako postati sin po mlijeku taj Salim, i prestaće onda ljubomora Ebu Huzejfeta. To je sve pričala Aiša r.a., ali se ostale žene Muhammeda a.s. protive tome da to može biti oslonac za opće pravilo. One kažu da je to jedan izuzetak za Salima, a da dojenje povlači srodstvo po mlijeku samo u slučaju kada se izvrši osobi dok je osoba bila malena, u kolijevci, u bešici - u stvari: do dvije godine starosti. Još se napominje da ovaj Ebu Huzejfete nije ista ličnost koja se spominje kao Huzejfete, sin Jemana, odnosno da nisu u nekoj vezi.)

PRIČAO NAM JE Alija, pričao nam je Bišr, sin Mufaddala, pričao nam je Halid, sin Zekvana, od Rubejji-e, kćeri Muaviza, rekla je:

Unišao je meni Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) jutro (kada) se izgradio na meni (brak sa Ijasom, tj. ono jutro kada je unišao meni moj muž Ijas), pa je sjeo na moju postelju kao tvoje sjedenje od mene (što je sada, tj. onako kako ti sada sjediš kod mene), a (u sobi su i neke) djevojčice (koje) udaraju u def (u bubanj, ili slično), nariču (one za onima) ko se ubio (ko je ubijen, poginuo) od njihovih očeva (na) dan Bedra, dok je (najzad) rekla (jedna) djevojka: "I u (tj. među) nama je vjerovijesnik (koji) zna šta će u sutra (u sutrašnjem danu biti)." Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ne govori ovako (tj. to tako), i govori (tj. nego govori ono) što govoraše (što si bila uobičajila ti da govoriš, tj. nego pjevaj kao što si i pjevala do sada)."

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Hišam od Mamera, od Zuhrije. - H - A pričao nam je Ismail, rekao je: pričao mi je moj brat od Sulejmana, od

Muhameda, sina Ebu Atika, od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina Utbeta sina Mes'uda, da je Ibnu Abbas, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao:

Izvijestio me je Ebu Talhate, bio zadovoljan Allah od njega, drug poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, - a bio je već prisustvovao Bedru sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, - da je on rekao:

"Neće unići (tj. Ne ulaze određeni) anđeli (ni u jednu) kuću (sobu što se nalazi) u njoj (u kojoj se nalazi) pas, a ni slika" - hoće (on da kaže one) slike koje (prestavljaju bića što se nalaze) u njima (u kojima se nalaze) duše.

PRIČAO NAM JE Abdan, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Junus. - H - A pričao nam je Ahmed, sin Saliha, pričao nam je Anbesete, pričao nam je Junus od Zuhrije, izvijestio nas je Alija, sin Husejna, da je Husejn, sin Alije, izvijestio njega da je Alija rekao:

Bila je za (u) mene (jedna) deva od moga dijela od ratnoga plijena (što sam ga dobio na) dan Bedra, a bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, dao meni (još jednu drugu devu) od (onoga) što je zaplijenio Allah (njemu - i to) od petine (ratnoga plijena) tada. Pa pošto sam htio da sebi izgradim (bračnu zajednicu, tj. da nakon vjenčanja stupim u bračne odnose) sa Fatimom - na nju pozdrav (njoj mir)! - kćerkom Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, ugovorio sam (uzeo sam obećanje od jednoga) čovjeka draguljara u Kajnukaovićima da otpuše (tj. da ode on) sa mnom, pa (da) donesemo izhira (pirike; ili: mirisne trske, trstike). Pa sam htio da prodam nju (travu izhir) draguljarima, pa (da) se (dakle: pa da) tražim pomoći s njome u gozbi moga pira (moje svadbene svečanosti). Pa dok ja skupljam (sakupljam) za svoje dvije deve (prtljag, opremu, ormu) od samara, i vreća, i užeta (vreće i užeta), a moje dvije deve su oborene na koljenima (tj. legle su) k strani (tj. uza stranu, uz stranu jedne) sobe (jednoga) čovjeka od Pomagača dok sam skupljao (ono) što sam skupio njega, pa kada li ja (se susretmem, susretoh se) sa (sretoh, nađoh) svoje dvije deve (a one su u takvom stanju da) su se već izdubile (tj. odsjekle, odsječene su) grbe njih dviju, i rascijepile su se slabine (bokovi) njih dviju i uzelo se je od jetri (uzete su jetre od) njih dviju. Pa nisam posjedovao svoja dva oka (tj. nisam ih mogao zadržati da ne puste suze) kada sam vidio (taj) prizor. Rekao sam:

"Ko ovo je učinio?" Rekli su: "Učinio je njega Hamzete, sin Abdulmuttaliba, i (a) on je u ovoj kući u pjanicama (tj. u društvu onih koji piju između nekih) od Pomagača. Kod njega je (jedna) pjevačica i njegovi drugovi, pa je rekla (ta pjevačica) u svojoj pjesmi (tj. u svome pjevanju): "Zar ne (Pazi)! O Hamzo, (pritrči tim) debelim devama!" (Ili: "O Hamzo! O Hamza! (Ponukavam te) Za debele deve!") Pa je skočio Hamzete (Hamza) k (svojoj) sablji (maču), pa je izdubio (odsjekao) grbe njih dviju, i rascijepio (otvorio) je slabine njih dviju i uzeo je od jetri (jetre od) njih dviju." Rekao je Alija: Pa sam otišao dok (najzad) uniđem (uđoh ili dok nisam ušao) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a kod njega je Zejd, sin Hariseta. I poznao (prepoznao) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (udes) koji sam susreo (koji sam doživio), pa je rekao:

"Šta ti je?" Rekao sam: "O poslaniče Allaha! Nisam vidio kao danas (da se nešto tako dogodilo). Učinio je neprijateljstvo Hamzete nad mojim dvjema devama (ili: Naletio, Skočio je na njih), pa je izdubio grbe njih dviju, i rascijepio je slabine njih dviju, i, evo, on je tu u (jednoj) kući, sa njim su pijači (tj. pjanice neke)." Pa je pozvao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za svoj ogrtač, pa se je ogrnuo, zatim je otišao (počeo da) ide (krenuo je), a slijedio sam ga ja i Zejd, sin Hariseta, dok je došao (toj) kući koja (je ta što) je u njoj Hamzete. Pa je tražio dozvolu njemu (za ulazak), pa je dozvolio njemu. Pa je počeo

Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da) kori (ukorava) Hamzeta u (tj. za ono) što je učinio, pa kada li je (kadli) Hamzete pijan, vrlo crvena su njegova dva oka. Pa je pogledao Hamzete k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, zatim je penjao (tj. podizao svoj) pogled, pa je pogledao k njegovim dvama koljenima, zatim je penjao, peo, podizao pogled. Pa je pogledao k njegovom licu, zatim je rekao Hamzete (Hamza):

"A da li ste vi (išta drugo) osim (neki) robovi moga oca." Pa je prepoznao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da je on (sasvim) pjan. Pa se povratio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na svoje dvije pete natraške, pa je izašao, i izašli smo (i mi) sa njim.

PRIČAO MI JE Muhamed, sin 'Abbada, izvijestio nas je Ibnu 'Ujejnete, rekao je: proveo je njega (hadis) nama Ibnul-Asbahanija, čuo je njega od Ibnu Ma'kila da je Alija, bio zadovoljan Allah od njega, veličao na Sehla (tj. nad Sehлом), sina Hunejfa, (tj. rekao je pet puta, a neki kažu šest puta, "Allahu ekber", klanjajući mu dženazu - a obično se to rekne četiri puta), pa je rekao:

"Zaista on je prisustvovao Bedru."

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me je Salim, sin Abdullaha, da je on čuo Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) priča da je Umer, sin Hattaba, bio zadovoljan Allah od njega, (pričao o svome slučaju koji mu se je dogodio) kada je obudovala (postala udovica) Hafсата (Hafsa), kći Umera, od (tj. iza smrti svoga muža) Hunejsa, sina Huzafeta, Sehmije, a bio je od drugova poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, već je prisustvovao Bedru, preminuo je u Medini, rekao je Umer:

Pa sam sreo Usmana, sina Affana, pa sam ponudio njemu Hafsu, pa sam rekao:

"Ako hoćeš, vjenčaću ti Hafsu, kćer Umera." Rekao je: "Vidjeću (pogledaću) o svojoj stvari (o tome)." Pa sam ostao (nekoliko) noći (tj. dana), pa je rekao: "Već se pokazalo meni da se neću ženiti (u) ovaj ovaj moj dan." Rekao je Umer: Pa sam sreo Ebu Bekra, pa sam rekao: "Ako hoćeš, vjenčaću ti Hafsu, kćer Umera." Pa je šutio Ebu Bekr, pa nije vratio (tj. odgovorio) k meni (nijednu) stvar (tj. ništa). Pa sam bio na njega osjetljiviji (tj. ljući, srditiji) od mene na Usmana (nego što sam bio na Usmana). Pa sam ostao (nekoliko) noći, zatim je zaprosio nju poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam vjenčao nju njemu. Pa je sreo mene Ebu Bekr, pa je rekao: "Možda ti (da) si bio osjetljiv (ljutit) na mene kada si ponudio meni Hafsu, pa nisam vratio (odgovorio) k tebi." Rekao sam: "Da." Rekao je: "Pa zaista ono nije spriječilo mene da vratim (odgovorim) k tebi o (onome) što si nudio (ništa drugo) osim (to) da sam ja već znao da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, već spominjao nju, pa nisam zbog (toga htio ništa reći da) širim (da otkrijem) tajnu poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. A da je ostavio (on) nju, zaista bih primio nju."

PRIČAO NAM JE Muslim, pričao nam je Šubete od Adijja, od Abdullaha, sin Jezida, čuo je Ebu Mes'uda Bedriju (da on priča) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Trošak (određenoga) čovjeka na svoju porodicu je (jedna) milostinja."

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije: čuo sam Urveta, sina Zubejra (da) priča Umeru, sinu Abdul-Aziza, u njegovom zapovjedništvu (tj. u vrijeme njegovoga vladanja):

Odgodio (Okasnio) je Mugirete, sin Šubeta, (obavljanje) popodnevene molitve, a on je zapovjednik Kufe, pa je unišao Ebu Mes'ud 'Ukbete, sin Amra, Ensarija, djed Zejda, sina Hasena - prisustvovao je (Ebu Mes'ud) Bedru - pa je rekao: "Zaista već si znao (tj. već znaš da) je sišao Džibril - na njega pozdrav! - pa je klanjao, pa je klanjao (i) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pet molitava (molitvi, namaza ovih u isto ono i onakvo vrijeme dana), zatim je rekao: "Ovako se je meni zapovjedilo." Takođe je bio Bešir, sin Ebu Mes'uda, (običaj da) priča od svoga oca.

PRIČAO NAM JE Musa, pričao nam je Ebu Avanete od Aameša, od Ibrahima, od Abdurahmana, sina Jezida, od Alkameta, od Ebu Mes'uda Bedrije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Dva ajeta od kraja sure Bekareta (Bekare takva su da) ko pročita njih dva u (jednoj) noći, njih dva su dosta njemu." Rekao je Abdurahman: Pa sam sreo (u Meki) Ebu Mes'uda, a on ophodi Kabu, pa sam pitao njega, pa je pričao meni njega (ovaj hadis).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba: izvijestio me je Mahmud, sin Rebi-a, da je 'Itban, sin Malika - a bio je (on) od drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, od (onih) ko je prisustvovao Bedru od Pomagača - da je on došao poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Ahmed, on je sin Saliha, pričao nam je 'Anbesete, pričao nam je Junus: rekao je Ibnu Šihab: Zatim sam pitao Husajna, sina Muhameda, a on je jedan (od) Salimovića, i on (je jedan) od njihovih vođa (poglavica, tj. od najboljih njih), (pitao sam ga) o hadisu Mahmuda, sina Rebi-a, od Itbana, sina Malika, pa je potvrdio njega (u tome, tj. smatrao ga je da istinu govori).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me je Abdullah, sin 'Amira sina Rebi'ata, a bio je od najvećih (ili: od najstarijih) Adijjevića, i bio je njegov otac prisustvovao Bedru sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (izvijestio me je Abdullah) da je Umer postavio namjesnikom Kudameta, sina Mau'una, nad Bahrejom, a bio je prisustvovao Bedru (on-Kudamete), i on je ujak (daidža) Abdullaha, sina Umera, i Hafse, bio zadovoljan Allah od njih.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda sina Esmā-a, pričao nam je Džuvejrijete od Malika, od Zuhrije da je Salim, sin Abdullaha, izvijestio njega, rekao je: izvijestio je Rafi', sin Hadidža, (izvijestio je on) Abdullaha, sina Umera, da su njegova dva strica - a bila su njih dva prisustvovala Bedru - izvijestila njih dva njega da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zabranio iznajmljivanje (tj. davanje pod zakup, pod kiriju, u najam) njiva (za sijanje). Rekao sam Salimu:

"Pa (da li) daješ u zakup (pod zakup) njih ti?" Rekao je: "Da. Zaista Rafi' je umnožio na svoju osobu."

(To jest: Rafi' je pogrešno shvatio smisao hadisa i tako ga onda i pričao, jer je zabranjeno davanje pod zakup zemljišta u slučaju kada se na ime zakupnine potražuje neodređeni dio ploda, a nije zabranjeno da se daje pod zakup zemljište za novac.)

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete od Husajna, sina Abdurahmana, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Šeddada sina Hada, Lejsiju, rekao je:

Vidio sam Rifa'ata, sina Rafi'a (Rafiovoga), Ensariju, a bio je prisustvovao Bedru.

PRIČAO NAM JE Abdan, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Mamer i Junus od Zuhrije, od Urveta, sina Zubejra, da je on izvijestio njega da je Misver, sin Mahremeta izvijestio njega da je Amr, sin Avfa, a on je saveznik sinova Amira, sina Luejja (Luejjovih Amirovića), i bio je prisustvovao Bedru sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (da je taj Amr pričao) da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, poslao Ebu Ubejdeta, sina Džerraha, k Bahreju (tj. u Bahrejn da) donese njegovu glavarinu (porez Bahrejna). A bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, on (lično) sklopio mir (sa) stanovnicima Bahrejna i postavio (je) zapovjednikom nad njima 'Ala-a, sina Hadremije.

Pa je došao Ebu Ubejdete sa imovinom (tj. donio je veliku imovinu) iz Bahrejna. Pa su čuli Pomagači za dolaženje (za dolazak) Ebu Ubejdeta, pa su došli molitvi zore (da je obave) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio. Pa pošto je otišao (tj. vratio se, vraćao se on sa molitve) izlagali (tj. pokazivali) su se njemu. Pa se nasmiješio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kada je vidio njih, zatim je rekao:

"Mislim vas (Mislim da) ste čuli da je Ebu Ubejdete došao sa (nekom) stvari (tj. da je donio nešto)." Rekli su: "Da, o poslaniče Allaha." Rekao je: "Pa radujte (veselite) se, i nadajte se (onome) što vas veseli. Pa tako mi Allaha ne siromaštvu (da) se plašim na (tj. za) vas (dakle: ne plašim se siromaštva za vas), ali (tj. nego) ja se plašim da (se) prostre na vas ovozemnost (tj. da će se raširiti, u izobilju pojaviti bogatstvo ovozemaljskoga života, u ovozemaljskom životu) kao što se (bila) prostrla (ovozemnost) na (one ljude, one narode) ko je prije vas (živio), pa (da) se međusobno prepirete (za) nju (za ovozemnost i njezina dobra i naslade) kao što su se prepirali međusobno (oni za) nju, i (da) će (ona) uništiti vas kao što je uništila njih."

PRIČAO NAM JE Ebu Numan, pričao nam je Džerir, sin Hazima, od Nafi'a da Ibnu Umer, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, ubijaše zmijske, sve (vrste od) njih, dok je (najzad) pričao njemu Ebu Lubabete Bedrija (bedrski učesnik) da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, zabranio ubijanje zmijske kuća (kućnih zmijske), pa se je uzdržavao od njih.

(Veli se da su to bijele zmijske, ili: nježne, tanke, male zmijske.)

PRIČAO MI JE Ibrahim, sin Munzira, pričao nam je Muhamed, sin Fulejha, od Musaa, sina Ukbeta. Rekao je Ibnu Šihab:

Pričao nam je Enes, sin Malika (da) su (neki) ljudi od Pomagača zatražili dozvolu (od) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su rekli:

"Dozvoli nama, pa neka ostavimo sinu naše sestre Abbasu njegov otkup (iz zarobljeničtva, a bio je zarobljen na Bedru kao pripadnik idolopokloničke vojske)." Rekao je: "Tako mi Allaha nećete ostaviti od njega (tj. nećete ostaviti njemu niti jedan) srebrenjak."

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Ibnu Džurejdža, od Zuhrije, od 'Ata-a, sina Jezida, od Ubejdulaha, sina Adijja, od Mikdada, sina Esveda. - H - A pričao mi je Ishak, pričao nam je Jakub, sin Ibrahima sina Sa'da, pričao nam je sin brata Ibnu Šihaba (bratić Ibnu Šihabov) od svoga strica, rekao je: izvijestio me je Ata', sin Jezida, Lejsija zatim Džunde'ija da je

Ubejdulah, sin Adijja sina Hijara, izvijestio njega da je Mikdad, sin Amra, Kindija - a bio je saveznik Zuhretovića i bio je od (onih) ko je prisustvovao Bedru sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio - izvijestio njega da je on rekao:

"O poslaniče Allaha! Da li si vidio (tj. Šta misliš o ovakvom slučaju) ako sam sreo (jednoga) čovjeka od nevjernika, pa smo se pobili, pa je (on) udario jednu (od) moje dvije ruke sa (svojom) sabljom, pa je odsjekao nju, zatim se sklonio od mene u (jedno) stablo, pa je rekao: "Primio sam (tj. Primam) Islam radi Allaha (u ime Boga)." Da li ću ubiti njega, o poslaniče Allaha, poslije (toga što se desilo) da je (on) rekao nju (tu riječ)?" Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Nećeš ubiti njega." Pa je rekao: "O poslaniče Allaha! Zaista on je odsjekao jednu (od) moje dvije ruke, zatim je rekao to poslije što je odsjekao nju." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Nećeš ubiti njega (Ne ubij ga, Ne ubijaj ga, Ne smiješ ga ubiti). Pa ako si ubio (Pa ako ga ubiješ, tj. Pa ako ubiješ) njega, pa zaista on je u (na) tvom stepenu (položaju u kojem si bio) prije (nego ćeš) da ubiješ njega, a zaista ti si u (na) njegovom stepenu (položaju u kojem je bio on) prije (nego će) da izgovori (rekne, kaže) svoju riječ (tu) koju je rekao."

(To jest: prije nego je izgovorio kelimei-šehadet.)

PRIČAO NAM JE Jakub, sin Ibrahima, pričao nam je Ibnu 'Ulejjete, pričao nam je Sulejman Tejmija, pričao nam je Enes, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Bedra:

"Ko će pogledati šta je napravio Ebu Džehl (šta je s njim)?" Pa je otišao Ibnu Mes'ud, pa je našao njega već (da) su udarila njega dva sina Afra-e, čak se je ohladio, pa je rekao: "Da li si ti (od), Ebu Džehle?" Rekao je Ibnu Ulejjete: Rekao je Sulejman: Ovako je rekao nju (tu rečenicu) Enes: Rekao je (Ibnu Mes'ud): "Da li si ti, Ebu Džehle?" Rekao je (Ebu Džehl): "A da li je (neko, tj. da li ima ko, neko) nad čovjekom (što) ste ubili njega?" Rekao je Sulejman: Ili je rekao: "... (što) je ubio njega njegov narod." Rekao je: A rekao je Ebu Midžlez: Rekao je Ebu Džehl: "Pa da je (neko drugi) osim zemljoradnika ubio mene!"

PRIČAO NAM JE Musa, pričao nam je Abdul-Vahid, pričao nam je Mamer od Zuhrije, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, pričao mi je Ibnu Abbas od Umera, bio zadovoljan Allah od njih:

Pošto je preminuo Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je Ebu Bekr:

"Odi (Kreni) s nama k našoj braći od Pomagača (braći Pomagačima)." Pa su nas sreli od njih dva dobra čovjeka, njih dva su prisustvovala Bedru. Pa sam pričao Urvetu, sinu Zubejra, pa je rekao:

"Njih dvojica su 'Uvejm, sin Sa'ideta, i Ma'n, sin 'Adijja."

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, čuo je Muhammeda, sina Fudajla, od Ismaila, od Kajsja:

Bio je dar (dotacija, novčana pomoć iz državne blagajne) Bedranaca (tj. dar učesnicima u borbi na Bedru) pet hiljada pet hiljada (tj. po pet hiljada svakom). I rekao je Umer:

"Zaista dajem (ili: davaću) prednost svakako njima (pretpostavljajući ih) nad (sve druge) ko je poslije njih (se borio)."

PRIČAO MI JE Ishak, sin Mansura, pričao nam je Abdurrezzak, rekao je: izvijestio nas je Mamer od Zuhrije, od Muhameda, sina Džubejra sina Mut'ima, od njegovoga oca, rekao je: čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) čita (uči) u sutonskoj molitvi (obavivši to čitanje) sa Turom (tj. pročitavši iz Kur'ana suru zvanu Tur), i to je prvo (ono) što je smirilo se (udostojilo se, ustalilo se) vjerovanje u mome srcu (zbog njega).

(A to znači: Kad je čuo tu suru, to je bio početak ustaljivanja vjerovanja u njemu, to je prouzrokovalo da počne vjerovati. Ipak on nije odmah tada primio Islam, nego nakon šest godina kako neki vele.)

A od Zuhrije, od Muhameda, sina Džubejra sina Mut'ima, od njegovoga oca da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao o zarobljenicima Bedra:

"Da je bio (tj. Da je sada) Mut'im, sin Adijja, živ, zatim (da) je govorio meni o ovim smrdljivcima (tj. za ove smrdljivce), zaista bih ostavio njih njemu (bez otkupa, bez otkupnine bi mu ih poklonio)." A rekao je Lejs od Jahja-a, sina Seida, od Seida, sin Musejjeba: Dogodila se prva pobuna - misli (na) ubijanje Usmana - pa nije ostavila od drugova Bedra (ni) jednoga. Zatim se dogodila (ona) druga pobuna misli (na) Harru (tj. na pobunu i okršaj koji se je dogodio na istočnom kamenitom predjelu Medine između stanovnika Medine s jedne strane i Jezidove vojske - 27000 vojnika - s druge strane) - pa nije ostavila (ta pobuna) od drugova (tj. učesnika) Hudejbije (ni) jednoga (nikoga). Zatim se dogodila treća pobuna, pa nije se podigla (ova treća pobuna). I za ljude je skuhanost (tj. I tadašnji ljudi su imali skuhanost, učvršćenje, snagu, pamet - a to će reći (a to znači): I ti ljudi su bili prekaljeni i pametni, pa se nisu dali zavesti u krvoproliće u širim razmjerama).

(U vezi ove treće pobune koja se ovdje spominje postoje razna nagađanja i mišljenja: 1. pobuna sekte Ezrekija u Iraku; 2. pobuna Ebu Hamzeta Haridžije u Medini za vrijeme halife Mervana, sina Muhameda sina Mervana sina Hakema, 130. godine po Hidžri; 3. pobuna, odnosno smutnja ubijanja koje je počinio Hadždžadž ubivši Abdullaha, sina Zubejra, r.a. 74. godine po Hidžri. Isto tako stavlja se prigovor i na izjavu i tvrđenje da poslije prve pobune nije ostao na životu nijedan učesnik u borbi na Bedru, a ostao je, u stvari, još neki broj tih ljudi na životu poslije toga: Alija, Talhate, Zubejr, Sa'd, Seid. Zadnji je umro između učesnika Bedra Sa'd, sin Ebu Vakkasa, a umro je prije pobune Harre, a ta je pobuna bila 63. godine po Hidžri.)

PRIČAO NAM JE Hadžadž, sin Minhala, pričao nam je Abdullah, sin Umera, Numejrija, pričao nam je Junus, sin Jezida, rekao je: čuo sam Zuhriju (da) je rekao: čuo sam Urvete, sina Zubejra, i Seida, sina Musejjeba, i 'Alkameta, sina Vakkasa, i 'Ubejdulaha, sina Abdullaha, o hadisu (ili: o događaju, slučaju) Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, supruge Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, svaki (od njih) pričao mi je grupu (jedan dio) od (toga) hadisa (događaja, slučaja). Rekla je (Aiša r.a.):

Pa sam se okrenula (tj. Pa sam krenula prema mjestu za vršenje nužde) ja i Ummu Mistah, pa je posrnula Ummu Mistah u svome plaštu (u svome ženskom ogrtaču) pa je rekla:

"Sunovratio se (Propao) Mistah!" Pa sam rekla: "Loše je (ono) što si rekla. Psuješ (Grdiš) čovjeka (jednoga takvoga koji) je prisustvovao Bedru." Pa je spomenuo hadis (poznate) laži (klevete, tj. hadis u kojem se govori o klevetanju Aiše r.a.).

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Munzira, pričao nam je Muhamed, sin Fulejha sina Sulejmana, od Musa-a, sina Ukbeta, od Ibnu Šihaba, rekao je:

Ovo su ratovanja poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je spomenuo hadis (o Bedru i u njemu je naveo ovo): Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a on baca njih (poginule neprijatelje u bunar):

"Da li ste našli (ono) što je obećao vama vaš Gospod istinom (tj. kao istinitu stvar, da je istina to)." Rekao je Musa: Rekao je Nafi', rekao je Abdullah, rekli su (neki) ljudi od njegovih drugova: "O poslaniče Allaha! Dozivaš (neke) ljude mrtve." Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Niste vi jačega sluha (tj. Ne čujete vi bolje ono) što sam rekao od njih." Pa svega (onih) ko je prisustvovao Bedru od Kurejševića (muslimana) od (onih) ko je (taj što) se je udarilo njemu za njegov dio (tj. od onih kome je pripao dio u ratnom plijenu) - je osamdeset i jedan čovjek. A bio je 'Urvete, sin Zubejra, (običajno da) govori: Rekao je Zubejr: Razdijelili su se njihovi dijelovi, pa su bili stotina (njih), a Allah je znajući.

(To jest: A Allah zna najbolje koliko ih je bilo.)

PRIČAO MI JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Hišam od Mamera, od Hišama, sina 'Urveta, od njegovoga oca, od Zubejra, rekao je:

Udarilo se je (tj. Učinilo se je, dalo se je na) dan Bedra za Iseljenike sa (tj. za) stotinu dijelova (od ratnoga plijena koji je zarobljen od neprijatelja).

GLAVA

nazivanja (imenovanja onih lica) ko se nazvao (imenovao, tj. čije se je ime spomenulo) od stanovnika (tj. između učesnika) Bedra u (ovom) Zborniku koji je (taj što) je postavio njega (tj. u ovoj Zbirici koju je sastavio, napisao) Ebu Abdullah (Buharija) na abecedi (tj. po abecedi poredavši imena osim prvih pet imena).

Vjerovijesnik Muhammed, sin Abdullaha, Hašimović, pomilovao ga Allah i spasio. Ebu Bekr Siddik (Mnogoistiniti), zatim Umer, zatim Usman, zatim Alija. Zatim Ijas, sin Bukejra. Bilal, sin Rebaha, slobodnjak Ebu Bekra Siddika Kurejševića. Hamzete, sin Abdulmuttaliba, Hašimović. Hatib, sin Ebu Belte'ata, saveznik Kurejševića. Ebu Huzejfete, sin 'Utbeta sina Rebi'ata, Kurejšević. Harisete, sin Rebi'e, Ensarija, ubio se (ubijen, poginuo) je (na) dan Bedra, i on je Harisete, sin Surakata (jer je Rebi', ili: Rebi'a ime njegove majke), bio je (on) u osmatračnici (tj. u grupi osmatrača, gledalaca, izviđača). Hubejb, sin Adijja,

Ensarija. Hunejs, sin Huzafeta, Sehmija. Rifa'ate, sin Rafi'a, Ensarija. Rifa'ate, sin Abdul-Munzira. Ebu Lubabete Ensarija. Zubejr, sin 'Avvama Kurejšević. Zejd, sin Sehla. Ebu Talhate Ensarija. Ebu Zejd Ensarija. Sa'd, sin Malika, Zuhrija. Sa'd, sin Havleta, Kurejšević. Seid, sin Zejda sina Amra sina Nufejla, Kurejšević. Sehl, sin Hunejfa, Ensarija. Zuhejr, sin Rafi'a, Ensarija i njegov brat Abdullah, sin Mes'uda, Huzejlović. 'Utbete, sin Mes'uda, Huzejlija (Huzejlović). Abdurrahman, sin 'Avfa, Zuhrija (Zuhrijević). 'Ubejdete, sin Harisa, Kurejšević. 'Ubadete, sin Samita, Ensarija. 'Amr, sin 'Avfa, saveznik sinova 'Amira, sina Luejja (tj. saveznik Luejjevih Amirovića). 'Ukbete, sin 'Amra, Ensarija. 'Amir, sin Rebi'ata, 'Anzija ('Anzijević). 'Asim, sin Sabita, Ensarija. 'Uvejm, sin Sa'ideta, Ensarija. 'Itban, sin Malika, Ensarija. Kudamete, sin Maz'una. Katadete, sin Nu'mana, Ensarija. Muaz, sin Amra sina Džemuha. Muavviz, sin 'Afra'e, i njegov brat. Malik, sin Rebi'ata, Ebu Usejd Ensarija. Murarete, sin Rebi'a, Ensarija. Ma'n, sin 'Adijja, Ensarija. Mistah, sin Usaseta sina 'Abbada sina Muttaliba (sina Abdulmuttaliba) sina Abdu Menafa. Mikdad, sina 'Amra, Kindija, saveznik Zuhretovića. Hilal, sin Umejjeta, Ensarija, bio zadovoljan Allah od njih (s njima).

GLAVA

hadisa Nadirovića (tj. hadisa o Nadirovićima; ili: GLAVA događaja, slučaja Nadirovića) i (GLAVA) izlaženja poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, k njima u (tj. zbog) krvarine (određene) dvojice ljudi, i (GLAVA onoga) šta su htjeli od prevare za poslanika (poslaniku) Allaha, pomilovao ga Allah i spasio.

Rekao je Zuhrija od Urveta, sina Zubejra: Bila je (vojna protiv Nadirovića) na glavi (tj. na završetku, po navršenju) šest mjeseci od događaja (od bitke) Bedra (a) prije Uhuda.

I (GLAVA) govora Allaha, uzvišen je: "On je (Onaj) koji je izveo (potjerao one) koji nisu vjerovali (koji ne vjeruju) od pripadnika Biblije iz njihovih zemalja (ili: domova) za prvo skupljanje (u Siriji, tj. On-Allah ih je protjerao radi njihovoga skupljanja i preseljenja na drugo mjesto, u stvari, u Siriju), niste mislili da izađu (tj. da će izaći)....".

A učinio je njega (pohod protiv Nadirovića) Ibnu Ishak poslije (pohoda zvanoga) Bi'ru Me'unete i (poslije) Uhuda (da se je odigrao).

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Nasra, pričao nam je Abdur-Rezzak, izvijestio nas je Ibnu Džurejdž od Musa-a, sina Ukbeta, od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Ratovali su Nedir i Kurejzate (ta dva plemena protiv Muhammeda a.s.), pa je protjerao (Muhammed a.s.) Nadiroviće (tj. pleme Nedir iz Medine), a ustalio je (tj. ostavio je) Kurejzate i učinio je dobro njima (tj. nije im uzeo ništa na ime ratnoga plijena), dok je (i pored takvoga odnosa prema njemu-tome plemenu opet) ratovalo (zaratovalo pleme) Kurejzate, pa je ubio (poubijao) njihove ljude i razdijelio je njihove žene, i njihovu djecu i njihova imanja među muslimane, osim nekih (od) njih (koji) su se priključili Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je obezbijedio njih (dao im je sigurnost, zaštitu) i primili su (oni) Islam. I protjerao je Židove Medine, sve njih: Kajnuka'oviće, a oni su skupina Abdullaha, sina Selama, i Židove Harisetovića i sve Židove Medine.

PRIČAO MI JE Hasen, sin Mudrika, pričao nam je Jahja, sin Hammada, izvijestio nas je Ebu Avanete od Ebu Bišra, od Seida, sina Džubejra, rekao je: Rekao sam Ibnu Abbasu:

"Sura Hašr (Sura zvana Hašr)." Rekao je: "Reci: "Sura Nedira (Sura plemena Nadirovića)." Slijedio je njega (Ebu Avaneta) Hušejm od Ebu Bišra.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Ebul-Esveda, pričao nam je Mutemir od svoga oca: čuo sam Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah, uzvišen je, od njega, rekao je:

Bio bi čovjek (određeni od Pomagača običaja da) učini Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (svojih) palmi dok je (najzad) osvojio sebi (posjede plemena) Kurejzate i Nedir, pa je bio poslije toga (običaja da) vraća njima (njihove palme, tj. da ih odbija da primi na korišćenje od njih - od Pomagača).

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Lejs od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Spaljivao (Palio) je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, palme Nadirovića i sjekao, i one su Buvejrete (tj. i one - palme - su bile u mjestu Buvejrete u blizini Medine), pa je sišlo (aje, došao je ajet):

"Što ste sjekli (posjekli) od palmi, ili ste ostavili njih stojeći (one) na svome korijenju, pa sa dozvolom Allaha (je to).....".

PRIČAO MI JE Ishak, izvijestio nas je Habban, izvijestio nas je Džuvejrijete, sin Esma'-a, od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, spaljivao (palio) palme Nadirovića. Rekao je: I za njih govori (tj. I o njima-tim palmama - pjeva u slijedećim stihovima) Hassan, sin Sabita:

"I lako je bilo na gospodare Luejjovića
Paljenje (Požar da podnesu) u Buvejri šireći."

(To jest: Lako je bilo podnositi požar Kurejševićima u Buvejri koji se je širio, buktao - jer nisu tu pogorile njihove palme, nego palme njihovih tajnih saveznika Nadirovića.)

Rekao je: Pa je odgovorio njemu Ebu Sufjan, sin Harisa:

"Učinio trajnim Allah to od pravljenja
I spaljivao u njezinim krajevima plamen!
Znaćeš koji nas od nje u daljini,
I znaćeš koju (od) naših zemalja će štetiti."

(Ebu Sufjan tada nije bio musliman, pa je ovim stihovima proklinjao muslimane, jer mu stihovi znače: Dao Allah da trajno spaljivanje bude u krajevima nje - Medine, koja je bila glavno mjesto i grad muslimana - tj. Izgorjela ti Medina, Hassane! Znaćeš ko je udaljen od nje-Bujejre pa da joj ne može pomoći i obraniti je, i znaćeš čiju će zemlju plamen štetiti, uništavati.)

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me je Malik, sin Evsa sina Hadesana, Nasrija da je Umer, sin Hattaba, bio zadovoljan Allah od njega, pozvao njega (sebi u društvo, a on se i odazvao i došao Umeru). Kadli je došao njemu (Umeru iznenada) njegov vratar Jerfa pa je rekao njemu:

"Da li je tebi u Usmanu, i Abdurahmanu, i Zubejru i Sa'du (koji) traže dozvolu (povoljno društvo, tj. Hoćeš li im dozvoliti da uniđu, da uđu)?" Pa je rekao: "Da, pa uvedi ih." Pa je ostao malo, zatim je došao pa je rekao: "Da li ti je u Abbasu i Aliji (povoljno društvo)? Njih dvojica dozvolu traže." Rekao je: "Da." Pa pošto su njih dva unišla, rekao je Abbas: "O zapovjedniče vjernika! Sudi između mene i između ovoga (tj. i Alije)." A njih se dva parničice (svađaju, prepiru) o (imanju) koje je zaplijenio Allah Svome poslaniku, pomilovao ga Allah i spasio, od imovine Nadirovića. Pa su se psovali (grdili) Alija i Abbas. Pa je rekla (ta mala) skupina (koja se tude zadesila): "O zapovjedniče vjernika! Sudi između njih dvojice, i odmori (tj. i daj mira) jednome (od) njih dvojice od drugoga." Pa je rekao Umer: "Promislite se (Polako se smislite i nastupajte lagano), zaklinjem vas sa Allahom koji je (taj što) sa Njegovom dozvolom stoji (opstoji) nebo i Zemlja. Da li znate da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Nećemo se naslijeđivati, što smo ostavili, (to) milostinja je - hoće s tim svoju osobu (da li znate to)?" Rekli su: "Već je rekao to." Pa se okrenuo Umer na Aliju i Abbasa pa je rekao: "Zaklinjem vas dvojicu sa Allahom da li vas dvojica znate da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, već rekao to." Njih dvojica su rekla: "Da." Rekao je: "Pa zaista ja pričam (ili: ja ću pričati) vama o ovoj stvari. Zaista Allah, slava Njemu!, bio je posebno učinio Svome poslaniku, pomilovao ga Allah i spasio, u ovome (ratnom) plijenu za (jednu) stvar (takvu što) nije dao nju (ni) jednome (čovjeku) osim njega, pa je rekao, veličajno je Njegovo spominjanje:

"I što je zaplijenio Allah na (tj. za) Svoga poslanika od njih (od Nadirovića), pa niste (vi) gonili (utrkiivali, tjerali na trčanje) na njega (tj. zbog njega - plijena ništa, nikoga) od konja, a ni deva.....", do Njegovoga govora ".... moćan". Pa bila je ova (imovina) čista (tj. osobita samo) za poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Zatim tako mi Allaha nije pritisnuo (uza se on, nije skupio on) nju ispod (tj. osim) vas i nije se osamio njom nad vama (tj. nije se samovlasno odnosio u toj imovini prema vama, nije bio sebičan u odnosu na vas). Zaista već je davao vama nje (te imovine) i razdijelio je nju u (među) vas dok je ostao (samo najzad) ovaj imetak od nje (od te cijele imovine). Pa je bio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (običajna da) troši na svoju porodicu trošak (cijele) njihove godine od ovoga imetka, zatim uzme što je ostalo pa učine njega (tj. stavi ga na) mjesto činenja imetka Allaha (Allahovoga, tj. pa ostavi ostatak na mjesto gdje se ostavlja Allahov imetak - a to znači: u državnu imovinu). Pa je to radio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, svoj život (u cijelome svome životu). Zatim je preminuo Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao Ebu Bekr: "Ja sam sljedbenik (nasljednik) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ili: njegov pokrovitelj, zaštitnik, skrbnik, tj. skrbnik njegove porodice, članova njegove porodice koji su ostali još živi poslije njegove smrti)." Pa je zgrabio njega (tj. uzeo je taj imetak) Ebu Bekr, pa je radio u njemu sa (načinom) što je radio s njim poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a vi ste tada (bili gdje ste i sada). Pa se okrenuo na Aliju i Abbasa (dakle: Okrenuo se Aliji i Abbasu) i rekao je: "Vas dvojica se sjećate da je Ebu Bekr u njemu (radio) kao što govorite vas dvojica. A Allah zna: Zaista on (Ebu Bekr) je (bio) u njemu (u tom radu) zaista istinit, dobročinitelj, napućen, sljedbenik prava (istine). Zatim je usmrtio Allah, moćan je i veličajan je, Ebu Bekra, pa sam rekao: "Ja sam sljedbenik poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekra, pa sam zgrabio (tj. držao) njega dvije godine od moga zapovjedništva radim (radeći ja) u njemu sa (načinom što) je radio u njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekr. I Allah zna da sam ja u njemu istinit, dobročinitelj, napućen, sljedbenik prava. Zatim ste vas dvojica došla meni, oba vas (obadva), i riječ vas dvojice je jedna i stvar vas dvojice je skupna (zajednička). Pa si došao meni - misli (na) Abbasa - pa sam rekao vama dvojici: "Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, je rekao:

"Nećemo se nasljeđivati (tj. Mi se ne nasljeđujemo - misli na sebe i na ostale Božije poslanike, a to znači: da se njihova zaostavština ne dijeli na nasljednike), šta smo (što smo) ostavili, milostinja je (to)." Pa pošto se pokazalo meni (za shodno) da dadnem njega (tj. taj imetak na korišćenje) k vama dvojici, rekao sam (reči ću): "Ako ste htjeli (tj. Ako hoćete) vas dvojica, daću njega k vama dvojici na (to, tj. uz uslov) da je na vas dvojicu ugovor Allaha, i Njegova obaveza (tj. ugovor i obaveza prema Allahu) zaista (da) ćete vas dvojica raditi svakako u njemu sa (načinom) što je (kako je) radio u njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekr i što sam radio u njemu (ja) otkako (tj. otkada) sam upravljao, a ako ne, pa ne govorite vas dvojica meni (tj. ne razgovarajte sa mnom o tom uopće). Pa ste vas dvojica rekla: "Dadni njega k nama s tim (tj. uz taj uslov)." Pa sam dao njega k vama dvojici. Pa zar vas dvojica sebi tražite od mene (drugo neko) suđenje osim toga? Pa tako mi Allaha koji je (Taj što) sa Njegovom dozvolom stoji (opstoji ovo) nebo i Zemlja, neću suditi u njemu (o njemu - o tom imetku) sa suđenjem (nekim drukčijim) osim toga dok stane (nastane) Čas (tj. do Sudnjega dana). Pa ako ste bili nemoćni od njega (tj. Pa ako ste nemoćni njega - taj uslov da ispunjavate), pa dadnite vas dvojica k meni, pa ja ću biti dosta vama dvojici njega (za njega - za taj imetak da ga upotrebim onako kako sam postavio vama uslov)."

Rekao je (Zuhrija): Pa sam pričao ovaj hadis 'Urvetu, sinu Zubejra, pa je rekao: "Istinit je bio (tj. Istinu je rekao) Malik, sin Evsa. Ja sam čuo 'Aišu, bio zadovoljan Allah od nje, suprugu Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da ona) govori:

Poslale su supruge Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, Usmana k Ebu Bekru (da) pitaju njega (tj. pitajući, tražeći, tražeći one od njega) svoju osminu od (onoga imetka) što je zaplijenio (bez borbe) Allah na Svoga (tj. Svome) poslaniku, pomilovao ga Allah i spasio. Pa sam bila ja (običaja da) vraćam (tj. Pa ja odvratah) njih, pa sam rekla njima: "Zar se (vi žene) ne bojite Allaha?! Zar ne znate (doslovno: Zar niste znale vi) da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, govoraše:

"Nećemo se nasljeđivati (mi), što smo ostavili, milostinja je (to)." Hoće s tim svoju osobu (tj. Mislio je s tim na sebe). "Samo će jesti obitelj (porodica) Muhammeda, pomilovao ga Allah i spasio, u ovome imetku (tj. od ovoga imetka, a neće ga nasljeđivati)." Pa su doprijele supruge Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, k (onome) što sam izvijestila njih." Rekao je:

Pa je bila ova milostinja u ruci Alije, sprječavao je nju Alija Abbasu, pa je nadvladao njega nad njom. Zatim je bio (ovaj imetak) u ruci Hasena, sina Alije, zatim u ruci Husejna, sina Alije, zatim u ruci Alije, sina Husejna, i Hasena, sina Hasena, oba (od) njih dvojice uzimaše naizmjenično nju (ljetinu od toga imetka), zatim u ruci Zejda, sina Hasena. I ona je milostinja (tj. vakuf - evladijet vakuf, porodična, obiteljska zadužbina) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, istinom (uistinu).

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Musa-a, izvijestio nas je Hišam, pričao nam je Mamer od Zuhrije, od Urveta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da su Fatima - na nju pozdrav (njoj mir)! - i Abbas došli njih dvoje Ebu Bekru (da) traže (ili: došli tražeći) njih dvoje svoje nasljedstvo njegovu zemlju od Fedeka (tj. u Fedeku) i njegov dio iz Hajbera (od Hajbera), pa je rekao Ebu Bekr:

Čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori:

"Nećemo se nasljeđivati, što smo ostavili, milostinja je (to); samo jede porodica Muhammeda u ovome imetku (imanju, a ne nasljeđuje ga)." "Tako mi Allaha zaista rodbina

poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, draža je k meni da činim dobro (njoj više) od moje rodbine (tj. draža mi je nego moja rodbina)."

GLAVA

ubijanja Ka'ba, sina Ešrefa.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je Amr: čuo sam Džabira, sina Abdullaha, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) govori: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je za Ka'ba, sin Ešrefa (spreman da ga napane)? Pa (tj. Jer) zaista on je već uznemirio (tj. uvrijedio) Allaha, i Njegovoga poslanika." Pa je ustao Muhamed, sin Meslemeta pa je rekao: "O poslaniče Allaha! Da li želiš (voliš) da ubijem njega (da ga ubijem)?" Rekao je: "Da." Rekao je: "Pa dozvoli meni da govorim (jednu) stvar (tj. da rekнем tome Ka'bu neku stvar, nešto i nepovoljno o tebi, a što će njega razveseliti da mu se tako pretvorim)." Rekao je: "Reci (šta hoćeš)." Pa je došao njemu (Ka'bu) Muhamed, sin Meslemeta pa je rekao: "Zaista ovaj čovjek (a mislio je na Muhammeda a.s.) već je pitao (tražio) nama milostinju, i zaista on je već zamorio nas (opteretio nas je za ono što nam je teško jer mi nemamo šta ni da jedemo, a kamoli da dajemo milostinju). I zaista ja sam već došao tebi (da) sebi tražim zajam (od) tebe." Rekao je (Ka'b): "I takođe (tj. I još) tako mi Allaha zaista zasititćete se svakako njega (tj. i još će vam biti dosade od njega, dosadiće vam on)." Rekao je: "Zaista mi smo već slijedili (tj. već slijedimo) njega, pa ne volimo da ostavimo njega do (da) vidimo (dok ne vidimo) ka kojoj stvari će postati njegova stvar (ili: njegovo stanje, njegov posao). A već smo htjeli (tj. već hoćemo) da pozajmiš nama (jedan devin) tovar, ili dva tovara (žita, hrane)."

(Devin tovar je 60 sa'ova, oko dvjesta kilograma.)

A pričao nam je Amr osim jedanput (više puta, a nije jedanput), pa nije spomenuo (riječ) "tovar, ili dva tovara", pa sam rekao njemu: U njemu (U hadisu) je (spomenuto i): "tovar, ili dva tovara". Pa je rekao: Mislim (da) je u njemu (spomenuo i): "tovar, ili dva tovara". Pa je rekao (Ka'b):

"Da, (ali) založite mi (za dugovanje zalog)." Rekli su: "Koju stvar hoćeš (da ti dadnemo u zalog)?" Rekao je: "Založite mi vaše (svoje) žene." Rekli su: "Kako (da) založimo tebi naše žene, a ti si najljepši (od svih) Arapa?" Rekao je: "Pa založite mi vaše sinove." Rekli su: "Kako (da) založimo tebi naše sinove, pa (da) se psuje (grdi) jedan (od) njih, pa (da) se rekne: "Založio se je (tj. Bio je založen, u zalogu) za tovar, ili dva tovara. Ovo (To) je (jedna) sramota na nas (za nas), a ali (tj. nego) založićemo tebi oklop (pancijer, pancir košulju)." Rekao je Sufjan: Misli (na) oružje. Pa je obećao njemu da će doći njemu. Pa je došao njemu noću i sa njim je Ebu Nailete, a on je brat Ka'ba od dojenja (tj. brat po mlijeku Ka'bu). Pa je pozvao njih k tvrđavi (u tvrđavu), pa je sišao k njima. Pa je rekla njemu njegova žena:

"Gdje izlaziš (u) ovaj čas?" Pa je rekao: "On je samo Muhamed, sin Meslemeta, i moj brat Ebu Nailete." A rekao je (u pričanju ovoga hadisa jedan drugi pripovjedač) osim Amra: Rekla je (Ka'bova žena): "Čujem (jedan takav) glas kao da ono kapa iz njega (tvoja) krv." Rekao je: "On je samo (tj. To je samo) moj prijatelj Muhamed, sin Meslemeta, i moj dojenik (brat po dojenju, mlijeku) Ebu Nailete. Zaista plemeniti (čovjek) da se je pozvao k udarcu (kopljem) u noći, zaista bi se odazvao." Rekao je: I uvede (dadne unići) Muhamed, sin Meslemeta, sa sobom dvojici ljudi. Reklo se je Sufjanu: "Imenovao je (tj. Je li imenovao) njih

Amr)?" Rekao je: "Imenovao je neke (od) njih." Rekao je Amr: Došao je sa njim sa dvojicom ljudi (tj. Doveo je sa sobom dvojicu ljudi, nekakva dva čovjeka).

A rekao je (neko drugi) osim Amra (a ti drugi su): Ebu Abs, sin Džebra, i Haris, sin Evsu, i 'Abbad, sin Bišra: rekao je Amr: Došao je sa njim (tj. sa sobom u društvu) sa dvojicom ljudi (tj. doveo je sa sobom nekakva dva čovjeka), pa je rekao: "Kada god je došao (tj. Kada dođe Ka'b), pa zaista ja sam govornik za njegovu kosu (tj. ja ću uzeti njegovu kosu), pa ću omirisati (onjušiti) nju. Pa kada ste vidjeli (Kada vidite) mene (da) sam se domogao (tj. dohvatio, podigao do kose) od njegove glave, pa uzmite (mačeve), pa udrite njega." A rekao je jedanput: "Zatim dadnem omirisati vama (tj. Kada ga ja omirišem, zatim dadnem omirisati vama, udrite ga)." Pa je sišao k njima (Ka'b) naoružan (sabljom, mačem o vratu obješenom bivši) i on je (u takvom stanju da) se širi od njega vjetar mirisa. Pa je rekao (Muhamed, sin Meslemeta, Ka'bu):

"Nisam vidio kao danas vjetra (tj. mirisa) - to jest: ljepšega." A rekao je (drugi) osim Amra: Rekao je (Ka'b): "Kod mene je najmirodska (od) žena Arapa (tj. Ja imam ženu koja je vlasnica, ili spravljačica, najljepših mirisova od svih arapskih žena) i najsavršenija (od) Arapa. Rekao je Amr: Pa je rekao: "Da li ćeš dozvoliti meni da omirišem (da pomirišim) tvoju glavu?" Rekao je: "Da." Pa je omirisao njega (tj. nju - glavu). Zatim je dao omirisati svojim drugovima. Zatim je rekao: "Da li ćeš dozvoliti meni?" Rekao je: "Da." Pa pošto se domogao od njega (njega, tj. Pa pošto je dohvatio nju - glavu), rekao je: "Držite vi (Držite ga)!" Pa su ubili njega. Zatim su došli Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa su izvijestili njega (o svemu tome).

GLAVA

ubijanja Ebu Rafi'a Abdullaha, sina Ebul-Hukajka.

A rekne se (tj. veli se da je njegovo ime bilo) Sellam, sin Ebul-Hukajka. Bio je u Hajberu, a veli se (da nije u Hajberu nego) u (jednoj) tvrđavi svojoj u zemlji Hidžaza. A rekao je Zuhrija: Ono (ubijanje Ebu Rafi'a) je poslije (ubijanja) Ka'ba, sina Ešrefa.

PRIČAO MI JE Ishak, sin Nasra, pričao nam je Jahja, sin Adema, pričao nam je Ibnu Ebu Zaidete od svoga oca, od Ebu Ishaka, od Bera-a, sina 'Aziba, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, skupinu (ljudi) k Ebu Rafi-u, pa je unišao na njega (tj. pa je unišao njemu) Abdullah, sin 'atika, (u) njegovu kuću (sobu) noću, a on je spavač, pa je ubio njega.

PRIČAO NAM JE Jusuf, sin Musa-a, pričao nam je Ubejdulah, sin Musa-a, od Israila, od Ebu Ishaka, od Bera-a, sina Aziba, rekao je:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, k Ebu Rafi'u (određenome) Židovu (neke) ljude od Pomagača, pa je učinio zapovjednikom nad njima Abdullaha, sina atika. A bio je Ebu Rafi' (običaj da) uznemiruje poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i (da) potpomaže na njega (tj. protiv njega), a bio je u (jednoj) svojoj tvrđavi u zemlji Hidžaza. Pa pošto su se (oni) približili njemu (zamku, tvrđavi), a već je zašlo (zalazilo) Sunce i išli (tj. vraćali) su se ljudi sa svojim stadom (koje je bilo na paši), pa je rekao Abdullah svojim drugovima:

"Sjedite (na ovome) svome mjestu. Pa zaista ja sam odlazač i podešavač sebe (prikazivač sebe ljubaznim, prikazaću se ljubaznim, uljudnim) vrataru (te utvrde, tvrđave). Možda ja da unidem." Pa se okrenuo prema (tvrđavi) dok se približio (tim) vratima. Zatim se pokrivaio sa svojom odjećom kao da on vrši nuždu, a već su unišli ljudi (te tvrđave unutra). Pa je viknuo za njega (na njega taj) vratar: "O robe Allaha (O slugo Allaha, O čovječe Božiji)! Ako si bio (da) hoćeš (Ako hoćeš) da uniđeš, pa uniđi (pa uđi), pa (tj. jer) zaista ja hoću da zaključam (ova) vrata." Pa sam unišao, pa sam se sakrio. Pa pošto su unišli ljudi (sa stadima), zaključao je vrata. Zatim je objesio ključeve (kojima se zaključava) na (jedan) kolac. Rekao je: Pa sam ustao ka ključevima, pa sam uzeo njih, pa sam otvorio vrata. A bio je Ebu Rafi' (običaja da) se priča noću kod njega, i bio je u (nekim visokim, uzdignutim od tla) svojim sobama. Pa pošto su otišli od njega stanovnici (tj. učesnici) njegovoga noćnoga pričanja (razgovora), penjao (popeo) sam se k njemu. Pa sam učinio kada god sam otvorio (neka) vrata (penjući se k njemu), zaključao bih na mene (tj. za sobom njih) iznutra (od unutra). Rekao sam (u sebi ovo): Ako (ti) ljudi (taj narod njegov) opomenu se (saznaju) za mene, nisu dospjeli (neće oni dospjeti) k meni dok (tj. prije nego da) ubijem njega (dok ga ne ubijem). Pa sam (na kraju) stigao (dopro) k njemu, pa kada li je on u (jednoj) mračnoj sobi usred svoje obitelji (porodice), neću znati (tj. ne znam) gdje je on od sobe (u toj sobi). Pa sam rekao:

"Ebu Rafi'e!" Pa je rekao: "Ko je ovo?" (To jest: "Ko je to?") Pa sam pao (tj. Pa sam se upravio, pošao, krenuo) prema glasu (put toga glasa), pa udarim njega (pa sam ga udario jednim) udaranjem (udarcom) sa sabljom (mačem), a ja sam izbezumljen (zabezeknut), pa nisam koristio (iskoristio nijednu) stvar (tj. nisam postigao ništa). I povikao je (on). Pa sam izašao iz (te) sobe, pa ostanem nedaleko (tj. ne tako mnogo). Zatim sam unišao k njemu pa sam rekao: "Šta je ovaj (Kakav je to) glas, o Ebu Rafi'e?" Pa je rekao: "Za tvoju majku jao (tj. Teško tvojoj majci)! Zaista je (nekakav) čovjek u (ovoj) sobi udario mene prije (tj. maloprije) sa sabljom (mačem svojim)." Rekao je: Pa udarim (Pa sam udario) njega (jednim) udaranjem (koje) je oslabilo njega, a nisam (bio sasvim) ubio njega. Zatim sam stavio oštricu sablje (mača) u njegov stomak (trbuh) dok je uzeo u njegovim leđima (izlaz, tj. dok mu je najzad mač izašao na leđa). Pa sam saznao (poznao) da sam ja ubio njega. Pa sam počeo (da) otvaram (ta) vrata, vrata po vrata, dok sam stigao (dopro) k (jednoj) stepenici njegovoj, pa sam stavio svoju nogu, a ja mislim (tj. misleći ja) da sam ja već stigao k zemlji (tj. da sam dopro k tlu). Pa sam pao u (jednoj) noći mjesečnoj (obasjanoj mjesečinom), pa se je razbila moja golijen (cipac, potkoljenica). Pa sam zamotao nju sa (jednom) čalmom (zavojem). Zatim sam otišao dok sam (najzad) sjeo na vrata, pa sam rekao: "Neću izaći noćas do (da) znam (dok ne saznam) da li sam ubio njega (sigurno, zaista)." Pa pošto je povikao (tj. zapjevao) pijetao (horoz), stao je objavljiivač smrti na bedem (tvrđavu, na zid tvrđave) pa je rekao:

"Objavljujem smrt (Izvještavam o smrti) Ebu Rafi'a, trgovca stanovnika Hidžaza." Pa sam otišao k svojim drugovima pa sam rekao: "Spas! (Tj. Spašavajte se! Požurite! Bježite!) Pa već je ubio Allah Ebu Rafi'a (neka znate)." Pa sam stigao (na kraju) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam pričao (ispričao to) njemu. Pa je rekao meni (on):

"Prostri (Položi) svoju nogu!" Pa sam prostro (položio, pružio) svoju nogu, pa je potrao (on) nju, pa kao da je ona (takva da) se nisam tužio (na) nju nikada (tj. pa mi poslije toga bi, postade ta noga tako zdrava kao da me nije nikada ni boljela, kao da je nisam nikada ni ozlijedio).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Usmana, pričao nam je Šurejh - on je sin Meslemeta, pričao nam je Ibrahim, sin Jusufa, od svoga oca, od Ebu Ishaka, rekao je: čuo sam Bera-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, k Ebu Rafi'u Abdullaha, sina Atika, i Abdullaha, sina Utbeta, u ljudima (među ljude) sa njima. Pa su otišli dok su se približili (njegovoj) tvrđavi. Pa je rekao njima Abdullah, sin Atika:

"Ostanite vi dok odem ja pa (da) pogledam." Rekao je: Pa sam se udobravao (pokazivao sam ljubaznost, uljudnost) da uniđem (u tu) tvrđavu. Pa su izgubili (stanovnici tvrđave jednoga) svoga magarca. Rekao je: Pa su izašli sa glavnom (živim ugarkom da) traže njega. Rekao je: Pa sam se pobojavao da se prepoznam (da ću biti prepoznat, da me ne prepoznaju), pa sam pokrio svoju glavu i svoju nogu (noge) kao da ja vršim nuždu. Zatim je dozivao (povikao) drug vrata (vratar):

"Ko je htio (ko hoće) da uniđe, pa neka uniđe prije (nego) da zaključam njih." Pa sam unišao, zatim sam se sakrio u vezalište (u mjesto gdje je svezan nekakav) magarac kod vrata (te) tvrđave. Pa su večerali (oni) kod Ebu Rafi'a i pričali su dok je otišao (prošao jedan) čas (sat) od (te) noći, zatim su se vratili ka svojim kućama. Pa pošto su se smirili (njihovi) glasovi i ne čujem (nikakvoga) kretanja, izašao sam (tada). Rekao je: I vidio sam vratara gdje je stavio ključ (od vrata te) tvrđave u (jednu) rupu (prokopanu u zidu), pa sam uzeo njega, pa sam otvorio s njim vrata tvrđave. Rekao je: Rekao sam: Ako se opomene (tj. Ako sazna, opazi) za mene (taj) narod, otići ću na polaganost (polako, bez žurbe). Zatim sam se upravio ka vratima njihovih kuća, pa sam pozaključavao njih (vrata) na njima (vlasnicima) od vanjske (strane). Zatim sam se popeo k Ebu Rafi'u u (uz) stepenice, pa kada li je (njegova) kuća (soba) tamna. Već se je ugasila njegova svjetiljka, pa nisam znao gdje je (taj) čovjek (na kojem mjestu spava, leži). Pa sam rekao:

"O Ebu Rafi'e!" Rekao je: "Ko je ovo (to)?" Rekao je: Pa sam se upravio prema (tome) glasu, pa udarim njega (pa sam ga udario). I povikao je. Pa nije koristila (ta prva navala nijednu) stvar (ništa). Rekao je: Zatim sam došao kao da ja pomažem (pritičem u pomoć) njemu, pa sam rekao: "Šta je tebi, o Ebu Rafi'e?" A izmijenio sam svoj glas. Pa je rekao: "Zar se neću začuditi (tj. Zar se ne čudim) tebi, tvojoj majci teško?! Unišao je na mene (meni jedan) čovjek, pa je udario mene sa sabljom (mačem). Rekao je: Pa sam se upravio njemu takođe (opet), pa udarim (pa sam udario) njega drugi (puta), pa nije koristila (nijednu) stvar (ništa). Pa je zavikao (zajaukao) i ustala je njegova porodica. Rekao je: Zatim sam došao, i izmijenio sam svoj glas kao (na) oblik (izvjesnoga) pomagača, pa kada li je on ležać (leži) na svojim leđima. Pa stavim (Pa sam stavio svoju) sablju u njegov stomak, zatim se izvrnem (nagnem, naslonim) na nju (na sablju), dok sam (najzad) čuo glas (njegove) kosti. Zatim sam izašao izbezumljen dok sam došao (onim) stepenicama (i) hoću da siđem, pa padnem od (sa) njih. Pa se skinula (tj. Pa je iskočila iz svoga ležišta) moja noga. Pa sam svezao nju, zatim sam došao mojim drugovima skakućem (skakućeći na jednoj nozi), pa sam rekao njima:

"Oдите (Idite), pa obradujte poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa (jer) zaista ja neprestano ću biti (tu) dok čujem (dok ne čujem) izvještačicu smrti (osobu koja izvještava o smrti). Pa pošto je bilo u lice jutro (tj. u osvit zore), popela se izvještačica (tj. izvještač o smrti) pa je rekao: "Izvještavam (o smrti) Ebu Rafi'a." Rekao je: Pa sam ustao (da) idem, nema sa mnom (u mene nikakvoga) prevrćanja (udaranja sobom, drhtanja, potresa od bolova), pa sam stigao svoje drugove prije (nego što je nastupilo vrijeme, čas) da dođu (oni) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam obradovao (obeselio ja lično) njega.